

AREGGEL

Uj ToTo tippek!

XXI. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM.

Főszerkesztő: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST, 1948 május 3.

Helyszíni tudósítás a bécsi osztrák-magyar mérkőzésről

Szabadon, vidáman ünnepelte május elsejét az ország népe

Az első májusi napra virradó éjszaka olyan hangulatban telt el, mintha ennek a sokat próbált Pest-Budának minden lakója megfiatalodott volna. Szorgalmas kezek kopácsoltak, kalapáltak, igazgatták este és fél-éjszakán a házak mogorva arcát, a romfalak megtépzott ábrázatát, ünneplő színekbe öltöztették, a lelkes rohammunka órák alatt májusi parádéba varázsolta az egész fővárost. Ott, ahol világító díszeket tettek ki a ház homlokára, tűndöklő lángokból izzó befűkből lel-

kesítő felírásokat, már az esti órákban felragyogtak ezek a fények, s megvilágították az éjszakát. Alighogy virradni kezdett a hajnal, nyitlak a kapuk,

a hajnali csipős szélben egyre több ember lépett ki az utcákra, csoportokba verődtek, egymáshoz szegődtek, meg-megindultak a gyülekező helyek felé,

Pesten, Budán és a környező községekben, zsongott, zúgott a város, egész Nagy-Budapest, a felhős, szürke ég alatt, amelynek könnyű

tavaszi borúja még ellenállt a felébredő nap ostromának, zászlók lengtek, táblák imbolyogtak, színes jelvények kavargtak, amint egyre nagyobb csoportokban özönlött a nép azokra a központi helyekre, ahonnan megindult az áradás, hogy mire kiragynak a tetők felett az első napsugárkék,

soha nem látott tömeg zúduljon a Hősök-terére,

erre a jelképes térségre, ahol szinte az ország szíve dobog.

vények alatt, mintha színpompás óriási sátor területre az egész városra. Munkájukat ábrázoló képeket és grafikonokat visznek, lassan haladó teherautókon munkájuk eredményeit, vagy módját mutatják be szemléltetően, előképeket látnak

a nép feje fölött mozgó, kerekken gördülő színpadokon,

a magyar munka száz és százfélé területét, száz és százfélé jeleneit! A Hősök-tere felé először a VII. kerület és a VI. kerület és a Beszkiart munkásai menetelnek, a pártiskolák hallgatói jönnek, a MÁV és az előjáróságok dolgozó női, a „Tanulj jobban!” mozgalom diákjai, a Madách- és a Jókai-színház, azután a VII. kerületi színjátszók autója érkezik, amelyen népi táncokat mutatnak be, majd viharos taps dördül fel mindenfelől: a MÁV hídosztályának Gerő miniszter arcképevel díszített három hatalmas autója gördül végig az utcán:

az első a lerombolt, a második az épülő, a harmadik az elkészült hidat ábrázolja!

A házakról alálengő lobogók s

az Andrássy-út felett kifeszített drótokról libegő zászlók kavargó színei összevegyülnek azzal a fantasztikus szín- és formarádással, amely betölti most az egész Andrássy-utat.

Mennydörög az éljen, zeng a dal,

a dolgozó tömegek munkásindulokat énekelnek, búgnak a kürtök, harsognak a trombiták, a különböző munkászenekarok, amelyek beékelődnek a menetbe, lelkesítő ütemet parancsolnak a menetelő százezrekre.

Mialatt egy-egy percre megállunk az út szélén, hogy nézzük ezt a kifogyhatatlanul áradó tömeget, hogy fel-felnezzünk az erkélyekre, az ablakokra, ahonnan annyi együttérzéssel hajolnak ki Pest polgárai a dolgozó tömegek fölé, — az arckor verőfénye sugárzik le ránk! Órákon át figyeljük e tömeget,

a félmilliónyi népet, amely fardhatatlanul megy, megy, megy,

már nem is a Hősök-tere, hanem a boldogabb jövő felé, s nézzük azt a tömeget, amely látszólag mozdulatlanul és mégis együttérzéssel kíséri őket, de nem látunk egyetlenegy elkomorlyodó vagy szomorú arcot sem! A teherautók, amelyek színpaddá és kiállítási emelvényé, kerekken mozgó múzeumá és könyvtárá alakultak át, kifogyhatatlan képeletről, merész ötletességről beszélnek. A székesszékfővárosi anya- és csecsemővédő intézet

hóhéher bölcsőjével vonult ki, a kocsis hátán fehér ágyacskákban szép csecsemők pihennek.

az ugyancsak fehérbe öltözött gondozónők ölében és karján fehér „mackóba” öltöztetett pár hónapos bábik játszadoznak: elbájoló gyermekszoba vonul végig a városban, derűt virácsolva minden arcra! A szücsök olyan óriási fehér bárányt tolnak maguk előtt, amelyről nem lehetett nagyobb a trójai fal sem. Az egyik gyár gördülő kocsiszínpadán magyar, orosz, bulgár, jugoszláv, román, szlovák jelmezbe öltözött férfiak és nők jelképezik a dunavölgyi népek barátságát, az Orion-gyár egy óriási menyasszony és egy óriási völgyben mozgó géppigurájával vonul végig az úton, a fejük egymás felé hajlik, majd elfordul, oly ötletesen és érdekesen szerkesztett óriásbabák ezek, mint

Reggel 8 óra: indulás...

Nyolcat ütött az óra, amikor mentette sűrűsödve áradt már a tömeg, zárt rendekben, zászlók, jelvények, táblák mozgó sátora alatt, színpompásan és ötletesen feldíszített járműveket követve az Andrássy-út kömedre felé. Ez az áradás

jobboldali kiemelkedő részén a Kossuth-díjasok, mérnökök, tudósok, művészek, írók, a baloldalon a kiütemezett élmunkások csoportja. Az emelvény középső ré-

szén jelentek meg a kormány Budapestben tartózkodó tagjai, a diplomáciai testület, a tudományos, művészeti, irodalmi élet, a sajtó és a társadalom kitűnősegei.

Mozgó színpadok és múzeumok — végig a városon

Az Andrássy-út kömedrében hőmpolyog a tömeg, párhuzamosan

haladnak három oszlopban a libegő-lobogó szalagok, zászlók és jel-

Bulgaryin marsall nagy beszéde a moszkvai ünnepségen

Harmincadszor vonultak fel a Vörös-térre harangzúgás és ágyúdörgés közepette a szovjet csapatok és Moszkva népe, hogy megünnepeljék május 1-ét. A Lenin mauzóleum tribünjén Sztálin, a párt és a kormány tagjai nézték végig a milliós tömegfelvonulást, amelyben a moszkvai helyőrség egységei is részt vettek. A tér fölött bombázók, harci gépek, vadászgépek és hatalmas sebességgel három rakétarepülőgép-raj vonult el. Harminc évvel ezelőtt még csak egyetlen vadászgép mutatott be légigyakorlatokat a Vörös-tér fölött...

Bulgaryin tábornagy,

a szovjet fegyveres erők minisztere nagy beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy

a szovjet nép, mint korábban, most is létérdekének tartja a hosszú és tartós békét, mindig kiállt az államok közti egyenjogúságért,

ezt bebizonyította a most kötött barátsági és segélynyújtási szerződésekkel, fegyveres erőinek csökentésével.

De a nemzetközi imperialisták — mondotta — féktelen háborús propagandát folytatnak, katonai blokkokat kovacsolnak, növelik fegyveres erejüket és megműszi a békeszerződések és egyezmények végrehajtását. A szovjet katonáknak állandóan tökéletesíteni kell tehát katonai tudásukat, hogy a szovjet nép és fegyveres ereje becsülettel megoldjon minden feladatot.

A tábornagy május 1-i hadparancsában ugyancsak utalt a nemzetközi reakció mesterkedéseire. Kijelentette, hogy

a szovjet nép biztonságáról gondoskodó szovjet hadseregnek és szovjet tengerészetnek állandóan a harci készség

állapotában kell lenniük,

hogy becsülettel elegendő tehessenek a hazával szembenálló katonai kötelességüknek.

A moszkvai rádióban Dajasev, a Szovjetunió dolgozóinak baráti üdvözlését tolmácsolta a magyar népek május 1-e alkalmából. A magyar nép megszilárdulva, erejének teljében köszönti május 1-ét, mondotta és a magyarság külföldi barátai örömmel tapasztalják, hogy a magyar nép egyre fokozódó aktivitása fényesen kifejezésre jutott a nagyszabású munkaversenyben. Az új Magyarország végérvényesen a népi demokrácia és a szocializmus útjára lépett. A „Pravda” vezércikkében megállapította, hogy

Moszkva felé irányul a világ dolgozóinak a tekintete

és hogy már az új demokrácia zászlaja alatt haladnak a szabadságszerető népek a régi Európában is.

egyszerre indult meg a Dunához közeleső városrészek felől, ugyanakkor a Váci-út, Obuda és Újpest gyárvasárai felől a Nagykörúton az Oktogon irányában, a Ferencváros, a Soroksári-út, s Kelenföld irányából a Ferenc-, a József- és az Erzsébet-körutakon át ugyancsak az Oktogon nagy gócpontján keresztül az Andrássy-útnak és a Thököly-út, a Zugló és a rákosi mezők felől a Dózsa György-úton át a Hősök-terére.

Több mint félmillió ember mozgott, kifogyhatatlanul nagy tömegek, tökéletesen átgondolt terv szerint, amelyek a tömegek kirobbanó lelkesedését foglalta össze hatalmas egésszé! Az, hogy a szombatra virradó éjszaka eső szemerélt, s az utcák a korareggeli órákban még kissé nedvesek voltak, majd szél kerekedett — senkit sem zavart! A Hősök-terén, az ezredévi emlékmű körkarjainak ölelésében óriási emelvényen.

Kossuth, Táncsics, Tildy, Rákosi, Szakasits, valamint Leninnek és Sztálinnak hatalmas aranyú arcképei

voltak láthatók. Fölöttük ez a felírás: „Eljen a Magyar Dolgozók Pártja!” Már a korai órákban felült az emelvény előtt emelkedő dísztribün kiemelkedő középső részén Rákosi Mátyás, Dinnyés Lajos, Szakasits Árpád, Kossa István, és Gerő Ernő alakja. Az emelvény

ÁRA 1 FORINT

ha a „Hoffmann mesél”-ből, az ezermester Spalanzani műhelyéből kerültek volna ki és a szemük is oly élénk, s „igazi”, mintha Cop-pelius mester szerkesztette volna.

A postások egyszerre engedtek fel kétszáz összekötött lég-gömböt, rajtuk ezrel a felírás-sal: „Eljen Rákosi!”

A Mafirt és Kimort csoportjai hatalmas filmtekercesekkel vonul-nak fel.

az Operaház művészei egy-egy híres szerep maszkjában és jel-mezében lépdelnek el az And-rássy-úton,

ilyen nagy közönség előtt még nem „léptek fel”, ennyi páholyból sem nézték meg őket! A posta autói-nak egyike a táviró, másika a tele-fofon, harmadika a rádiószolgálatot ábrázolja igen szemléletesen. A nyomdászok hatalmas könyveket visznek, Sztálin és Rákosi képei-vel. Óriási tüntető taps fogadja az államosított Goldberger-gyár ha-talmas csoportját, amelyet az él-munkások vezetnek.

Elefántok, tevék, ötletek, színek...

A muzsikások száztagú fuvós-zenekara indulókat játszik,

artisták és bűvészek mutatvá-nyokkal szórakoztatják útköz-ben a közönséget.

Nem marad ki a sörből a cirkusz sem: komolyan lépdelnek az ele-fántok és a tevék és más négy lábú „tagjai” a társulatnak. A bányá-szok menetét óriási taps fogadja: hatalmas és színes grafikonokat visznek, hogy megmutassák, meny-nyire emelkedett a széntermelés az államosítás óta! Együtt haladnak a műgyetem diákjai és dolgozói, mintha jelképezni akarnák,

az értelmiség és a munkásság szövetségét.

Az Andrássy-úton végigfut a Ra-cagás, lenn a gyalogjárókon, benn a menetben, fent az erkélyeken és az ablakokban százszáz kacagnak egyszerre. A továbbharapódzó tö-megnevetés egy ötletnek szól: a Magyar Szellőztető Művek hatal-mas szamarat visznek a kocsiju-kon, ezzel a felírással: „Csak ez nem örül az államosításnak!” A bűripari munkások óriási cipőt visznek, az OTI Uzsoki-utcai kór-házának egyik autóján teljesen be-rendezett

NYILTÉR*)

NYILATKOZAT

A „Képes Figyelő” e heti számában Kende Klára (Claire Kenneth) és a Magyar Téka között folyó polgári per-ről felelőtlen és rágalmaszó cikk jelent meg. Tekintve, hogy a cikk egy állí-tása sem felel meg a tényeknek és kimeríti a hiteltörlesztés tényét, Halmi Sári újságíró ellen a mai napon rágalmazás, becstelenség és hitel-törlesztés miatt a „feljelentést” megtettük.

Magyar Téka Irodalmi könyvkiadó.

NYILATKOZAT

A „Képes Figyelőben” Kende Klára és a Magyar Téka közötti cikk min-den állítását megcáfoljuk és legéle-sebben elítéljük annak az újságíró-nak a lelkiismeretlenségét, aki anél-kül, hogy meggyőződött volna állí-tásai igazáról, egy magyar könyvkiadó vállalatot és annak negyven alkalma-zottját pellengérré állította.

A Magyar Téka Üzemi Bizottsága.

*) A fenti közlemény szövegéért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

miniatűr körtermet mutatnak be.

A Kábelgyár egyik autója börtönt jelképez, amelyet a munkásság tört szíjjel.

Hatalmas taps fogadja a Füg-getlen Kisgazdapárt egyik ke-rületi szervezetének ezt a fel-íratát: „A Függetlenségi Front a béke biztosítója!”

Gyönyörű látvány az Uttörök több-ezerfőnyi csapata

fehér ingben, kék nyakkendő-vel, zászló- és virágerdőben.

Nyomukban a Magyarországon tartózkodó vendég görög gyerme-kek, szürke nadrágban és barna trikóban. Az Uttörő-város rend-őreinek, vasutasainak és postá-sainak felvonulása megható és el-ragadó. Az Uttörök sportcsapata pedig tornamutatványokkal szóra-tatja útközben a közönséget. Az Uttörök és a cserkészfiúk virágot visznek Rákosinak, két kisfiú és diák, két kislány Dinnyésnének, Rákosinének, Szakacsitsnének és Gerőnének ad át virágcsokrot. Ötletes feliratokkal vonulnak fel a NIK dolgozói:

a legyőzött deficitet ábrázol-ják!

A Munkás Parasztszövetséget je-lentik a földművelésszövetkezetek hatalmas csoportjai. Jönnek az ál-lami erdők dolgozói, a MÁVAG munkásai, az IBUSZ, azután az if-

A városháza impozáns felvonulása

Özönlene!

a tarka népviseletbe öltözött csoportok, mintha a tava-szi mező indult volna meg, hogy színpompájával elho-rítsa a várost.

A székesfőváros dolgozóinak sok-ezernyi tömege következik óriási pompával és — lelkes áradással! Budapest három méter magas, sza-lagokból és drapériákból összeállí-tott címere libeg a levegőben, a menet élén, a címer fölött lángoló piros rózsákból „Városháza” jel-írás. Nyomában zászlóerdő, majd az arcképvivők. A menet élén ha-lad Bognár József, Budapest nép-szerű, fiatal polgármestere. Külön

száz meg száz galamb repüljön a magasba, szárnyalva, keringve, mint ezüstfelhő a kiderülő, tavaszi ég alatt.

A Fővárosi Szabó Eryin-könyvtár ötletesen berendezett kocsija nem más, mint látha-tatlan kerekeken gördülő könyvtár, amelyen fehér kö-penybe öltözött fiatal könyv-tároskisasszonyok állnak.

A főváros tejkonyhája, napközi oltont és csecsemőotthont is visz magával autóján, igen szép lát-vány a fehér köpenyben menetelő védőnők csoportja, jönnek a kór-házak dolgozói is,

doktorok, ápolók és ápolónők, fehér munkaköpenyükben, míg a Községi Takarékpénztár — egy bankfiókot vonultat el a nézők szeme előtt.

A legérdekesebbek közé tartozik a főváros házinyomdájának ko-csija, gépekkel, számszámokkal, munkaruhába öltözött dolgozók-kal. A különböző hivatalok, intéz-mények, intézetek és üzemek fel-vonulása valóban méltó a maga színességében, ötletességében, tö-megében is ahhoz az erőhöz és jelentőséghez, amelyet az ország szíve, a főváros képvisel! Az ég már kiderült, repülőgépek köröz-nek a menet feje fölött. Egy te-hergép-kocsin, amelyen a Munkás Ökölvívó Szövetség tagjai követ-nek, szabályos szorítóban,

júság szervezetei, az EPOSZ, a MEFESZ, a SZIT, a TIOSZ, a szí-nek sokasodnak, az ötletek egy-más sarkára hágnak, az ember szédülve nézi: honnan ez a ten-gernyi lelemény, ez az elsodró lendület? Mennyi tehetség rejtő-zik ennek a magyar népnek a mélysegeiben! A Gazdasági Főta-nács gépkocsiján

a bürokráciát jelképező komi-kus alak görnyed az íróasztal fölé.

„Ilyen nálunk nincs!” — hirdeti önértékesen a felírás. Katonás rendben, kemény léptekkel, szép formaruhában, délcegen vonulnak fel nemzetiszínű zászlók alatt a Kossuth Akadémia növendékei. Jönnek férfias, szép rendben a tűzoltók és a Józsefváros dolgozói, a MOGÚRT munkásai, a buda-pesti katolikus középiskolások ilyen táblákkal:

„Katolikus hittel a népi demo-kráciáért!”

Hatalmas harsonaszó zendül: har-sonások nyitják meg a Gázművek dolgozóinak felvonulását. Érkez-nek óriási ceruzákkal és tollakkal a vállukon az írók dogozói, a minisztériumok, közöttük a bel-ügyminisztérium dolgozói, akik aluminiuntárgyakat visznek, amelyeket kinyitnak, hogy az emel-vény előtt kiszálljanak belőlük a béke jelképei: a galambok. A Nemzeti Színház tagjai a színház kicsinyített mását viszik.

esetében haladnak az MKP vá-rosházi szervezetének tagjai, majd páratlan szépségű díszkocsi, amely arany káprázatával kiemelkedik ma-gasan a tömeg feje fölé. Nagy tapsal fogadott látomásszerű aranydíszkocsi továbbra az élő szabadságszoborral, hogy azután ki-nyíljanak a rejtelmes varázskocsi titkos ajtói s

két boxoló vív heves mérkő-zést egymással...

Az építés- és munkügyi minisz-terium piroszerepes, szép, mo-dern parasztházat vonultat végig, majd félelmetes motorbűgös, ssa-sakos motorosok tapsal köszöntött tagjai a Munkaszervezetek Anti-fasizista Szövetségének. A Nemzeti Parasztpárt menete élén

színpompás és daltárs lovasban-dérium

lépked, azután szekereken fiúk, s lányok énekelnek. Óbuda és az Angyaljárdó dolgozói végelethatal-an sorokban érkeznek, a derék bolgár kertészek is megjönnek, jrtás tavaszi zöldszíjjel: ők Dimitrov miniszterének arcképét emelik magasra! Fiatal leányaik

bolgár népi táncokat mutatnak be,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

amikor a Hősök-térre érnek. De érkezik már a „bőség szarúja” is,

árad, ömlik belőle mindenféle iny-csiklándozó falat: a nagyvadászte-lep dolgozó hozza! A Stühmer-gyár munkásai viszont hatalmas csokoládétáblát emelnek magasba, ezzel az ígérettel:

„Megédesítjük a demokráciát!”

A Dohányjövődék kocsijáról ciga-rettét szórnak a nép közé,

az Erzsébet-híd roncsemelőit két bűvár vezeti.

Tömött sorokban jönnek Soroksár, Pestszenterzsébet, Rákospalota, Uj-pest, Kispeszt munkástömegei. A Kisteát kocsijai mozgó textilüze-met mutatnak be, szemléltetve a fonás, szővés, kikészítés munká-ját. Özönlik a nép, áradnak a dol-gozók, a kiskereskedők, kisiparo-sok, értelmiségiek, műszakiak, pa-rasztok, munkások, írók, művé-szek újságírók. Később hatalmas tömegben vonulnak fel a Magyar Központi Híradó munkásai.

Tánc, muzsika, ének a ligetekben

Künn a Városligetben, amint megterülnek a díszemlényt, kü-lönböző térségeken valóságos ven-déglátótelepek fogadják a csoport-akat, ahol pillanatok alatt hozzá-tulnak a hosszú menetelésben el-fáradt, kipirult arcú dolgozók az ételhez, italhoz. Akkor már szól-nak a zenekarok és megindul

a soha nem látott aranyú nép-mulatság.

A különböző színpadokon, szí-njászó csoportok, artisták, báb-színházak, mesemondók szórakoz-tatják a tömeget, a Vándor-kórus, a Szentpál-táncsoprot, a genes-apáti népi táncsoprot, az üzemek és párszervezetek ének- és szí-njászó csoportjai, a cirkusz —

A MÁV hidások a felépített hidak másait hozták

gépkecsikön. Szép látvány a Gajz-gyár egyik autóján a hatalmas vörös csillag telején elhelyezett földgömb, amely körül vasúti és villamoskocsik száguldoznak, va-lamint a MESZHART dunai hajó-modellje. Az OTI dolgozói az OTI-palota nagyméretű hófőhár-gipszmásolatát viszik. A talpig fe-hérbe öltözött közlelmezési mun-kások hatalmas kifiket, percek-eket és habzó söröskecskőket visz-nek. A vasutasok és a MEMOSZ szervezeti munkásai jönnek, az Egyetemi Nyomda alkalmazottai óriási könyvel visznek, a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság tag-jai és a grafikai szakszervezet munkásai következnek, majd a „világosság” nyomda gépkecsiján

egész retációs nyomda, amely-ről frissen nyomott újságot szór-nak a tömeg közé.

Tánc, muzsika, ének a ligetekben

mind, mind a Városliget lombjai alá sereglett tömeget szórakoz-tatja! De ugyanakkor népmulatság vidám zaja veri fel a budai Városmajort és a messze Néplige-tet is: mindenütt nyílt színpadok, tánc, lakoma, ének! A színházak művészei e napon kimennek a zöld lombok alá, hogy a nagy tömege-ket vidítsák. Az összes színházak és színészkolák szabadtileren lát-hatók... A Komoly zene hírei a Mezőgazdasági Múzeum előtt, a Postás- és Beszkart-zenekar, a Székesfővárosi Zenekar és a rádió-zenekar, valamint a MAV szímfő-nikusok. Este

a városligeti tó betonján dísz-előadást tartottak.

Tűzvarázs az éjben...

Leszállt az éj, a ligetekben még zengett a muzsika, tombolt a jó-kegy, a város utcáin nagy töme-gek hömpölyögtek, amikor a Gel-lérthegy magasságában hatalmas dördüléssel bontotta ki káprázatos fénycsóvját az első rakéta. E per-cőtől kezdve mintha mindannyian gyermekekévé váltunk volna, mil-liónyi ember csődült ki az erké-lyekre, az ablakokba, az utcákra, a közteterekre, a Duna partjaira, a dombokra és lankáskra, hogy gyönyörködjenek a tündéri látvány-ban:

a citadella fölött káprázatva, aisteregve, durrogva, fantasz-tikus pompában árad a fény, sugároznak a fekete éjelek, a fantasztikus tűzkigyók, fény-kérek.

Sok tűzijátékot láttunk már május elsején és Szent István napján, de ilyen gazdagot, káprázatosat talán még soha! A gyémántesőben szikrázó fehér tűzgezíreket bibor-piros, smaragdzöld, tengerkék, aranyárga, dűhösliila, violaszín, vérsugárszínű tűzhatagok és tűz-szökőkutak követik. Egyszerre rep-ül a magasba a kék, a zöld, a pi-ros, a sárga, a vaskütfőhő, az öreg Gellérthegy, a millió éve kihült vulkán újra tűzhányóvá lett egy félórára.

1500 szarvasmarhát fogyasztott május 1-én Budapest

A május elseje érdekes adatai közé tartozik, hogy az Országos Közellátási Hivatal közlése szerint a május elsejei fogyasztás számára Budapestén 1500 szarvasmarhát biztosítottak, míg az előző héten

a budapesti fogyasztás számára 500 darab szarvasmarha szolgált. A békeévek egy heti fogyasztása Bu-dapesten 1200 darab szarvasmarha volt.

184 mentői eset — ebből 171 alkoholmérgezés

Megfeszített munkát jelentett május elseje az Országos Mentő-szolgálat budapesti állomásának. Mozgó készütségek jártak a vá-rost, 16 segélyhelyet rendeztek be, s a Szépművészetiben központi szükségkórházat. A vármegyei men-tők is együtt dolgoztak már a mentőszolgálatban. A múzeumban egy „talált gyermek- és csecsemő-gondozó osztályt” is szerveztek. Összesen 184 esetben vonultat ki a mentők: 23 embert szállítottak kórházba, százhat pedig a lakasára. Kisebb-nagyobb balesetekhez hetvennégyeszer kellett kivonulniok a mentőknek, alkoholmérgezésnél 71 esetben adtak első segélyt. Négy talált gyermekre is akadtak, de estére ők is — „elkeltek”: je-lentkeztek értük a szüleik! Hét égési sérülés esett: mind a heten a rosszul elkerített városliget ifor-róvízes medencébe estek...

Házat az árviz-károsultaknak!

A házépítésre szánt adomá-nyai fizesse be az építés- és közmunkügyi minisztérium 167.000, sz. „E. K. M. Letéli számla Budapest” elnevezésű postatakarékpénztári csekk-számlájára.

MOST VÁSÁROLJON!
MUNKAVERSÉNY ÁRAKON A
KAZÁR-utcai HASZNÁLTRUHA
KERESKEDŐKNÉL ÖLTÖNYT,
nadrágot, FELÖLTÖT, ballonkabátot

OPERA PENSIÓ
Vl., Dalszínház-u. 8. Telefon: 129-386.
Elegáns, meleg folyóvízes szo-bák kettős ellátással
Állandó lakóknak árendadíjmentesen
SIRKÓ = Eichbaum
V., Rudolf-tér 3. (Margithidnál)

Marton Ferenc
főnökük váratlan halálát megrendülten és mélyseges fáj-dalommal jelentik a
KONTINENTAL VASKERESKEDELMI TARSASAG
KERN és TSAI alkalmazottai
A temetés pontos idejét a hirtől lapok fogják közölni.

Megduplázódik kivitelünk Angliába

Az angol hivatalos közlemény szerint a négy héti tartó magyar-angol kereskedelmi tárgyalások alapján

Magyarország kivitele Angliába 1948-ban eléri a 8-9 millió fontsterlinget, a múltévi forgalom kétszeresét,

nemcsak élelmiszereket, hanem iparcikkeit is szállítunk Angliának, közel háromszor annyit, mint 1947-ben. Ezzel számos iparágunkat (textil, cukor, alumínium, gumi, elektromos ipar, stb.) bőven ellátjuk munkával. A kivitelre kerülő mezőgazdasági termékek túlnyomó része minőségi áru

és nem érinti a hazai fogyasztást, (bor, pálinka, pezsgő, baromfi, napraforgó, olaj, gyümölcsmagvak és konzervek). Az árak kielőgítően, részben emelkedtek is.

A magyar kivitel ellenértékét fontos nyersanyagok, termelési eszközök, félkész- és kész áruk vásárlására fordítjuk,

nemcsak magában Angliában, hanem az egész fontsterling-területen, tehát Indiában, Ausztráliában, Délafrikában és Írországban is. Anglia a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek exportját fizetési kedvezményekkel, előlegekkel gyorsítja meg.

Levált a gép szárnya, elhasadt az ejtőernyő

— de a pilóta megmenekült Budaörsön

Mitter Imre, ezüstjelvényes sportrepülő vasárnap délelőtt 2500 méter magára emelkedett vitorlázógépén, amikor a gép balszárnya levált, lefelé hullott,

a gép törzse pedig a jobb-szárnyal együtt gyors forgással lezuhant.

Mitter az utolsó pillanatban ejtőernyővel kiugrott, de az ejtőernyő hatalmas repedés támadt, úgy, hogy az ejtőernyő fehér gombója

nem lassan, hanem egyre gyorsabban zuhant lefelé. A sportrepülőnek azonban szerencséje volt Budaörs határában felszántott talajon ért földet és

a pilóta sértefllenül megmenekült.

A gép a szerencsétlenség pillanatában 140 km sebességgel repült, ami indokolja a szárny leválását, úgy hogy nyilván anyagfáradtság okozta úgy a szárny leszakadását, mint az ejtőernyő meghasadását.

LETARTÓZTATTÁK Rákosliget nyilas rémét, Gózon elhurcolóját

Szombaton tartóztatta le a népgyűszőség

Tóth Zoltán dr.-t, Rákosliget főjegyzőjét,

aki évek óta bujkált. Tóth kegyetlenül üldözte a szerinte „nem kívánatos” elemeket. 1944 elején

12 kereskedőt hurcoltatott el a eszadőrökkel, majd „nemzetőrökkel” 80 embert adott át a nyilasoknak, hogy öljk meg őket.

Igen sokat le is mészároltak közülük. Később Guttman Sándort, Rajkay László mérnököt, dr. Herz orvost és Bux építésmérnököt internáltatta; egyik sem tért többé vissza!

Ő hurcoltatta el Gózon Gyula színművészt is.

1944 november 6-án megparancsolta — felkoncolás terhe mellett!

— hogy a Jakosság gyalogmenetben Vácra vonuljon, mert —

az elhagyott lakásokat zavartalanul ki akarta fosztani.

Sok gyári munkást vitetett a hűhedi nemzeti számonkérő szék elé. A 15-18 éves diákokból álló nemzetőrséget leitotta, hogy az ostromló csapatok ágyútüzébe kergethesse őket.

El is hulloított egy szálit...

Felmentett népiöngyészhelyettesek

Az igazságügyminiszter dr. Káli Nagy Elemér budapesti ítéletábrlai bírót és dr. Cseh Jenő igazságügyminiszteri tanácsost népiöngyészhelyettesi állása alól felmentette.

Május 1-én és 2-án több mint háromezer hadifogoly érkezett Debrecenbe

(A Reggel debreceni tudósítójának telefonjelentése.) Az első hadifogoly szerelvény május 1-én érkezett Debrecenbe 1798 hadifogollyal, köztük több tiszttel is. A szerelvény mozdonyát Tildy Zoltán és Rákosi Máttyás képeivel díszítették fel, a szerelvényeket is virágerdő borította. A hadifoglyokat a népjóléti minisztérium és a város képviselői fogadták. A fogadáson megjelent Nagy Imre, az országgyűlés elnöke is és beszédet mondott a napbarnított, jólétfözött magyarokhoz. Beszédében ismertette a felszabadulás óta végbe ment politikai, gazdasági és társadalmi változásokat, majd megállapította, hogy a hazaérkezettek élmunkások voltak a Szovjetunióban és ezért jöhettek elsőnek haza. A város részéről Ménes János üdvözölte a hazatérteket, majd két hadifogoly válaszolt az üdvözlésre. Mind a ketten hangsúlyozták, hogy a Szovjetunióban őszinte barátját ismerték meg a magyar nemzetnek és megfogadták, hogy a népi demokráciát fogják szolgálni. A hadifoglyokat vasárnap reggel már útnak is indították lakóhelyeikre az ország minden részébe. Vasárnapra újabb szerelvény érkezését jelezték. Ez a vonat, amely 1500 hadifoglyot hoz haza, előreláthatólag az esti órákban érkezik Debrecenbe. Ertesülésünk szerint Máramaroszigetre egymásután futnak be a hadifogolyvonatok. Onnan tovább szállítják a MÁV az eddigi 50 vagonos ingajáratok mellett még e héten újabb ingajáratokat helyez forgalomba.

Vasárnap megérkezett Debrecenbe Veres Péter honvédelmi miniszter és meglátogatta a május elsajén visszaérkezett hadifoglyokat, majd a hajduhadházi gyermekvárosba ment. Pesta László államtitkár is ellátogatott a visszatért hadifoglyok közé.

difoglyot hoz haza, előreláthatólag az esti órákban érkezik Debrecenbe. Ertesülésünk szerint Máramaroszigetre egymásután futnak be a hadifogolyvonatok. Onnan tovább szállítják a MÁV az eddigi 50 vagonos ingajáratok mellett még e héten újabb ingajáratokat helyez forgalomba.

Vasárnap megérkezett Debrecenbe Veres Péter honvédelmi miniszter és meglátogatta a május elsajén visszaérkezett hadifoglyokat, majd a hajduhadházi gyermekvárosba ment. Pesta László államtitkár is ellátogatott a visszatért hadifoglyok közé.

Uj orvosi törvény

kerül a gyógyszerésztörvény után a Ház elé

A országgyűlés valószínűleg már ezen a héten tárgyalja a gyógyszerésztörvényjavaslatot és rövidesen a parlament elé kerül az orvosi gyakorlatról szóló törvényjavaslat is. A gyógyszerésztörvényjavaslat legfontosabb intézkedése, hogy a jövőben

a betegbiztosító intézetek, a közületek és a községek is kaphatnak közforgalmú gyógyszer-tári jogosítványt.

A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a községek is nyissanak gyógyszer-tárat és az az elgondolás, hogy

lehetőleg minden 4-5000 lakosra jusson vidéken egy-egy gyógyszer-tár.

Száz új gyógyszer-tárat kap így a vidék.

Megszüntetik a reáljogi gyógyszer-tárat és azokat személy-jogúvá változtatják át, ugyanakkor megszüntetik a személy-jogi gyógyszer-tárat átruházását.

Az új orvosi törvényjavaslat

alapelve — mint a népjóléti miniszternek a törvényjavaslatához fűzött indokolása hangoztatja — az orvosi gyakorlat szabadsága, amelyet úgy biztosít, hogy az orvosi gyakorlat folytatását lehetővé teszi anélkül, hogy az orvost — a korábbi kamarai kényszerrel szemben — bármiféle kényszer-közösségbe tagként való belépésre

köteleznék. Fontos rendelkezés, hogy

az orvos szabadon választhatja meg azt a várost, vagy községet, ahol gyakorlatot kíván folytatni,

a munkaszabadság elvének megfelelően, működése helyének megválasztásában semmi korlátozás nem köti. A javaslat rendezi

az orvosi díjazás

kérdését is. Az Orvosok Szakszervezete állapítja meg a díjazásnak azt a legalacsonyabb mértékét, amelynél kevesebbet az orvos nem fogadhat el, de feljogosítja az orvost, hogy a beteget ingyen is gyógyíthassa. Evtizedes harc folyik az orvosok és a jogtechnikusok, illetve vizsgázott fogászok között. A javaslat most

ebben a kérdésben is állást foglal, amennyiben felhatalmazást ad a népjóléti miniszternek, hogy a törvény hatálybalépésétől számított 6 hónap alatt

120 fogművesnek (fogtechnikusnak) engedélyt adjon arra, hogy egy bizottság előtt vizsgát tethessenek.

Amelyik fogtechnikus sikeresen letette a vizsgát, a jövőben a vizsgázott fogász-mesterekre irányadó törvényes rendelkezések szerint folytathat gyakorlatot. A törvényjavaslat végső rendelkezései

a kuruzslásra

vonatkoznak. Az eddigi rendelkezésekkel ellentétben, a kuruzslás vétségét akkor is meg lehet állapítani, ha azt ellenszolgáltatás nélkül végzik el.

Cigánybanditák megöltek egy asszonyt, térjét súlyosan megsebesítették

Vasárnap érkezett a főkapitányságra az a tolnamegyei távirat, amely szerint április utolsó napján fegyveres cigánybanda támadta meg Véralján Glaser Péter malomtulajdonost, feleségét dorongokkal agyonverték, őt magát súlyosan megsebesítették, majd elvitték magukkal mintegy húszezer forintnyi pénzt és élelmiszert. A cigánybanditák revolverekkel, géppisztolyokkal és kézigranáttal voltak felszerelve. A környékre több rendőrsztagot vontak össze, de idáig semmi nyomuk a gyilkos rablóknak.

MŰVÉSZETI AUKCIÓK ÉS KIÁLLÍTÁSOK
GRIILL-féle Kénykereskedés
GERGELY R.-T.
V. Sztálin térszékhely-tér,
A NEMZETI SZALON ÉPÜLETE
Telef. n.: 184-622
Az ARVERÉS
hétten, délután 3 órakor folytatódik

Egész nyáron át mindennap
RAPOSA reggelig
HUSZÁR Illiczky jazz és Béla cigányzenekara
Akácfa-u. 12.
T.: 422-365
Délután 6 óratól reggelig **TÁNC**

ÍÓZSA PENSIO
SZOLID ÁRAK
Szobafoglalás: Balatonlelle 98. Budapest 220-375. és a New-York utazási irodában, VII., Erzsébet-körút 9-11. Telefon: 220-033, 220-044.

MEGNYILT
BALATONLELLÉN

Pünkösdi utazásaink
BALATON — DOBOGÓKÖ — HÉVIZ — GÖRÜMBÖLY-TAPOLCA — BÜKKÖSD — SZENTEGÁT — MÁTRA
Felvilágosítás: **RAPID UTAZÁSI IRODA**
Budapest, V., Harmincad-utca 2. — Telefon: 185-646.

FEUER fest, tisztít ha kell, egy nap alatt is
garantált szárazon
Triklorotilénben. — VI., Bainok-u. 12. Telefon: 127-110.

KOMLÓSI TAKARIT. CIÁNOZ. KARBANTART
V., Akadémia-utca 7. Telefon: 123-919

M E G J E L E N T

KATHLEEN WINSOR
GÁRDONYI GÉZA

A M B E R
(FOREVER AMBER)

A kis parasztlányból lett nagy kurtizán és királyi szerető kalandos, hol vidám, hol tragikus életregénye. A XVII. századi Anglia történelmi hitelességű keresztmetszete

Fűzve 53.— Ft Két kötetbe kötve 69.— Ft

8 millió példányban 16 nyelven
olvassák világszerte

DANTE KIADÁS

Gárdonyi első nyomtatásban megjelent regénye — de már kész mestermű Bátor szöki mondása miatt negyven év szunnyadás után most lát hatott újból napvilágot.

Fűzve 8.— Kötve 14.— Ft

HIREK

Melegebb lesz!

Európa nagyobb részében szeles és csapadékos az időjárás. Vasárnapra virradóra hazánkba s betört néhány fokkal hűvösebb légtömeg. Az elmúlt éjszaka sokfelé volt eső, Putnokon és Tiszaröfön zivatar, Jászapátián pedig jégeső. Putnokon 18 milliméter a csapadék. Az ország nyugati megyéiben erős éjszakai lehűlést tapasztaltak. Sopronból talajmenti jagyot jelentenek. Mérsékelt szél várható, hétfőn a délutáni órákban záporos. A hőmérséklet 1-2 fokkal emelkedik. Vasárnap délután háromkor 18 fok volt Budapesten a hőmérséklet.

Halálra gázolt az autó egy tanárt. Az Erzsébet királyné-út és a Vorosilov-út sarkán egy személygépkocsi, amelyet ifj. Ferenc József vezetett, elütötte Bencsik Mihály 71 éves középiskolai tanárt, aki kórházba szállítás közben meghalt. — Másik személygépkocsi, amelyet Kéri Ferenc postás vezetett, az Üllői-út 89. előtt elütötte Nagy Eiel 21 éves leányt.

Tömegszerencsétlenség az Orczy-téren

Az este az Orczy-téren egy 16-os villamos, amelyet Ursik István vezetett, beerohant egy tehérgépkocsiába, amelynek volánja mellett Fekes István tököli tüzoltó állt.

A tehérgépkocsi felborult és összetört.

A gépkocsin ülő Jancsó Istvánné csepeli asszony életveszélyes sebesüléseket szenvedett. Ugyancsak súlyos sérüléseket szenvedtek:

László Pál tüzoltó, László Pálné, Varju József, Makai András, Makara Sándor tüzoltók, Löwincz Gyula csepeli tüzoltó és felesége, Zsinovszki György csepeli tüzoltó, Hegedűs Ferenc Bajcsy-Zsilinszky-út 2. alatti lakos is.

— Letartóztatták Wallace alelnökjelöltjét, Wallace pártjának alelnökjelöltjét, Glenn Taylor szenátort Alabama államban Birmingham városban letartóztatták azért, mert a néger ifjúság kongresszusán nem a fehérek, hanem a négernek számára fenntartott bejáraton akart bemenni. A szenátort csak 3000 dollár biztosíték mellett engedték szabadon, de ugyanakkor letartóztatta a rendőrség a kongresszus három fehér és egy néger résztvevőjét is.

Vasárnap délután kezdődik Budapesten a sakk-fiókvilág bajnokság

A Kereskedelmi Alkalmazottak Jókai-utcai székházában vasárnap délután fél 4 órakor kezdődtek a sakkfiók-világ bajnokság küzdelmei. Kossa István, a Sakkszövetség elnöke üdvözölte a külföldi résztvevőket. A versenyen részt vesznek: Tartakover (Franciaország), Wood (Anglia), Steiner (Ausztrália), Pachmann és Foltys (Csehszlovákia), Trifunovic, Gligoric és Tomovic (Jugoszlávia), Radulescu (Románia), Szabó, Barcza, Gereben, Szili, Benkő, Füstér és Bakonyi (Magyarország). Jugoszlávia és Magyarország válogatott sakkcsapatának mérkőzése a következő eredménnyel végződött: Jugoszlávia 10,5:9,5 arányban arányban legyőzte Magyarországot sakkcsapatát.

— A Dunába ugrott egy himzőnő. A Szabadság-híd közelében a járókelők az este észrevették, hogy egy fiatal nő kétségbeesetten küzd a habokkal. Kiáltásukra a mentőcsónakok rögtön elindultak a fuldokló felé, de mire odaértek, az elmerült és többé nem is került elő. A hidon kézitáskát találtak és az abban lévő iratokból megállapították, hogy a Dunába fulladt nő Köteles Erzsébet 27 éves himzőnő. Búcsúlevelet is találtak: szerelmi bánatában lett öngyilkos.

— Felfüggesztett ügyvéd. Dr. Csathó Ferenc budapesti (VI.) Bajcsy Zsilinszky-u. 65.) ügyvédet az Ügyvédi Kamara fegyelmi bírósága az ügyvédség gyakorlatától azonnali hatállyal felfüggesztette.

Megszabadult a rögtönítélő bíróságtól, mert a bírák nem tudtak megegyezni a bűnösség kérdésében

A rögtönítélő bíróság Dán Andor elnöke alatt május 1-én tárgyalta Francz József lakatossegéd bűnügyét, aki Siófokon kifosztott egy ékszerészt és egy textíliázletet. Francz első kihallgatása alkalmával alibi-tanura hivatkozott azzal, hogy a betörés idején Látrány községben Petrov József bolgárkertésznel dolgozott. A kérdést kihallgatták, aki azonban megcáfolta a védekezést. Francz ennek ellenére tovább tagadott. A rögtönítélő bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette határozatát, amely szerint az ügyet rendes bíróság elé utalják, mert a rögtönítélő bíróság tagjai a bűnösség kérdésében nem tudtak egyhangú határozatot hozni.

— A Balaton az egyetlen témája annak a kiállításnak, amelyet jövő szeptemberben nyit meg a köztársaság elnöke, a miniszterelnök és a polgármester jelenlétében. Csók, Rippl-Rónai, Egyri, Vaszary, Halap, Pártay István, Halvar Gyula, Halasy-Horváth István, P. Eber Anna és Varga Nándor Lajos balatoni tájképeit állítja ki a Nemzeti Szalonban a balatoni intézőbizottság.

* Koszfűjéhez ingblúzt, Dobótól, Régi posta-u. 7. (Udvarban.)

— Megölte és a Rábába dobta menyasszonyát. Rábahidvég közelében egy fiatal nő holttestét halászták ki a Rábából. A holttestben Tollár Irén 18 éves rábahidvégi leányra ismertek, aki még március közepén elhunyt szülei lakásáról. A vasvári rendőrségre előállították a leány vőlegényét, Somogyi Gyula 19 éves rábahidvégi gazdalegényt, aki beismerte, hogy két revolverlőrésszel megölte a leányt, majd holttestét a folyóba dobta. A gyilkosságra egy fiatalkorú leány biztatta fel, aki szerelmes volt belé. A legényt és a leányt átkísérték a szombathelyi ügyészségre, ahol kedden statáriális bíróság elé kerülnek.

* A Meteor csillár mindig szép, mindig izlése. Podmaniczky-u. 27.

Májusi olvasmány

Régi, zöldült fedelű, fekete kötet, közel száz éves s bár magyar könyv, Bécsben nyomták. A címe: „A XIX. század uralgató eszméinek befolyása az álladalomra” s a szerzője a legnépszerűbb, legtisztább magyar reformista, Eötvös József, a költő, író és államférfi. Ez a kissé avult nyelven megírt nagyszerű könyv régen feledésbe merült, bár a maga korában merész és forradalmi eszméket hirdetett, három évvel a Kommunista Kiáltvány megjelenése, két évvel Világos után, a Bach-korszak kelles közepe. Már a címlapon olvasható jellege is megkapja az olvasót, mert Verulam Bacontól származik es ékes latin nyelven azt mondja, hogy „gyarapodást hiába vár az ember, ha új dolgokat halmoz a régiek fölébe, gyökeresen kell megváltoztatni a dolgokat, új alapokra kell építeni, instauratio faciendae est ab fundamentis...” A könyv tartalma ezen a gondolatpályán mozog és megállapítja, hogy „a jelen kor szenvedéseinek csak valamennyi társadalmi viszony átalakítása által lehet segíteni... A világ olyan ponton áll, hogy a tökéletes átrendezés szükségessé válik s az emberi ész nem határozhatja meg a képleteket, amelyeket a jelen polgárosodás romjai fölött emelkednek...” A reformista tudós prófétikus szemmel tekintett a jövőbe s előre látta „az összes társadalmi szerkezet átalakítását.” Ez az átalakítás, korunk nyelvén a forradalom, bekövetkezett. A Times, amely forradalmi hajlandóságokkal nem igen dicsekszik, az olasz választások után megállapította, hogy „Itáliában teljes gazdasági és társadalmi átszervezésre van szükség.” Eötvöstől a Timesig igen hosszú az út s ezen az úton az emberiség minden lépést vérrel és vérértékkel fizetett meg. Aki azonban e hűvös és friss májusi napon végignézte a magyar főváros májusi ünnepét s utána elolvasta Eötvös közel száz éves könyvének néhány fejezetét, azzal a hittel térhetett nyugovóra, hogy a nagy átalakulás Magyarországon az út javát már megtette.

KISS DEZSŐ

Két kanári leleplezett egy tolvajt

(A Reggel bajai tudósítójának telefonjelentése.) A bajai főpostára sok panasz érkezett, hogy a Bajára és a környező községekbe érkező csomagokat erősen megdézsmálják. A legszigorúbb háziyomozás sem vezetett azonban eredményre. A napokban egy madárkalitka két kis kanárral érkezett. Az ellenőrzés során meglepetve látták, hogy a kalitka rácsát valaki szétfeszítette és kilopta a két kis kanárt. A vizsgálat még

meg se indult, amikor Rajnai Péter altiszt zsebében énekeltai kezdett a két kanári. Rajnai nyomban bevonlotta a lopást, a kanárit és a többi is, de azzal védekezett, hogy csak a textilkereskedők címere érkező csomagokat dézsmálta meg. A lopott vásznakat és szöveteket eladta. A pénzt elmulatta. Letartóztatták.

— A Politika Gogólat Lajos választás közli a „Hazánk” cikkere. Katona Jenő tárcája mellett érdekessége a Japannak Peery Rezső tudósítása a rajkai gyermekek „szabadállamáról”. Paál Ferenc „Kisérletjárás Európában” című cikkében időszerű világpolitikai kérdésekkel foglalkozik.

IRÓGÉP

számológép javítás - karbantartás, vétel - eladás.
Röncs gépeket is vesznek
KOVÁCS ALADÁR
VII., Hagyatádi Szabó-u. 46.
Tel.: 428-141

Konyhák

már 930 Ft-tól a készítőnél. VIII., Baross-u. egy.

GARNITURÁK

Kisipari készítmény, többéves garanciával készlen és rendelésre, egyszem. recamié 650.-, kétszem. 850.- Ft-tól.
VIII., Luiza-u. 30.

Szenzációs bútorhírel! Ismeri meg kezdők árulásiunkat, gyönyörű bútorok, kombinált berendezések, megépítéskor. Minden 100 forint után 10 forint bavi készlet, eltegezzel. István-út 22. GROSZ

Kerékbútorok

háztartási csomagok, összeszerelés, kárp. vasagynak, gyermekkosciak a készítőnél. VINCE, Népszínház-utca 26. Tel.: 333-290.

BEAUFORT

Közös és Csillag-út 53. Bajcsy-Zsilinszky-út IRÓDABERENDEZÉS
kamb. szekr. kétsz. rekamié 1 asztal 3150.-
kamb. díó 3000.-
teherháló 636.-
rekamié
Műbútorok nagy választékban

Nézze meg...

csak aztán vegyen!
Komb. szobák: 9 darab
AMOR 2570.-
VENUS 2760.-
JUPITER 3810.-
STAR 2 részes szekr.-el 4335.-
Háoszobák:
dió furn. 1980.-
fazon 2808-tól 6020 ig
Keményfa 1880.-
Nagy választék olcsó árak Konyhák.

AKAR KIMONDOLIAN
jó bútor?
Látogassa meg
Eichel Miksa és Fiai
LAKBERENDEZŐK
gyönyörű minifatermet
IX., ÜLLŐI-ÚT 71.
Fizetési kedvezményrel is
IRODA, LAKÁS-BÚTOR
NÉPBÚTOR
SZÖVETKEZETTŐL
Üllői-út 21. T. 182-094

Uj és használt hálozobák, kombinált berendezések, konyhák legolcsóbban. Részletre is Vadász Miklós Rózsa-u. 27. Használt bútorok veszünk.

2 db IRÓGÉPET
2 db számológépet
vannék SÜRGŐSEN.
Tel.: 122-553
KOLESA, Markó-u. 33.

Bútor jó TÖH GYŐZŐNÉL vegyen!
Komb. szekrény 1300,
rekamié 730. Komb.
szoba 3500, cseresznyefa
barokk hálószoba 6000,
biedermeier epedás garnitúra brokátal 6500,
intarziás hármás szekrény 2000, vitrinek 500.-
től. Ferenc-körút 26.

műbútort

a készítőnél.
SZÓKE PÁL
asztalosmester
Bpest. IX. Üllői-út 19.
6 HAVI RÉSZLETRE!
Szinesbútor, konyha 850,
kombinált szoba 5500, fizetési kedvezmény, SZABOLCS asztalosnál VIII., Maria Teréz-ter 2.
Törv. védett

munkásüdülő berendezés

CITY
IV., Párisi-utca 6-a.
Telefon: 181-396.
Székek, asztalok, vendéglői berendezések

Rosenfeld
Népszínház-u. 37
Telefon: 139-274.
Uj és használt hálozobák, kombinált berendezések, konyhák legolcsóbban. Részletre is Vadász Miklós Rózsa-u. 27. Használt bútorok veszünk.

2 db IRÓGÉPET
2 db számológépet
vannék SÜRGŐSEN.
Tel.: 122-553
KOLESA, Markó-u. 33.

2 db IRÓGÉPET
2 db számológépet
vannék SÜRGŐSEN.
Tel.: 122-553
KOLESA, Markó-u. 33.

Ballon, átlátszó

esőkabát, loden- és viharkabát
MARTON ÉS SZASZ
V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

AUTOMOTORJÁNAK futtatását, olajfogyasztását hengertúrás nélkül azonnal megszünteti
BRONSITT patent dugattyúgyűrű.
Forgalomba hozza VERES ÉS VINCENT
Budapest VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. udvarban.
Telefon: 264-243.

Ballon átlátszó kuli kabátok

minden színben
NŐI ÉS LEÁNYKA KABÁTOK NAGY VÁLASZTEKBA GOLD KIRÁLY-U. 47.

la. ÜZLETEK, NAGY ÜZEMHELYISÉG, MODERN GARAGE ÉS BÚTORÁRUHÁZNAK IS
ALKALMAS FŐÚTVONALI ÜZLET
FELOSZTVA IS ÁTADÓ
FELLNER - ÜZLET - ÜZEM KÖZV. Szt. István körút 30. - Tel.: 129-792.

ÁTLÁTSZÓ ESŐKABÁT
ballon-, vihar- és lodenkabátok
SALAMONOVITS MANÓ
esőköpenyüzem, V., Sas-utca 25.

Elszakadt BALLON- ÉS ÁTLÁTSZÓ kabátját nyomtalanul megjavítja
Zsadányi esőköpenyüzem, VI., Révay-utca 10., 11. 16. Telefon 127-013

Kalapja piszkos formátlan? Autóüvegezést
Rendbehozza: Lampert kalaposmester Jókai-ter 6.
szakszerűen vállal Farkas üvegzést, V. Rothermet-utca 16. Tel.: 128-829.

PALOTA

penzióban
elegáns szobák, mérsékelt árak. Bajcsy-Zsilinszky-út 7. (Andrássy-utnál.)
Telefon: 226-209.

ORSZÁGHÁZNÁL
elegáns, folyóvizet utcai, kiváncsra kintő elhajlás, ugyanúgy kcs udvari is. Alkotmány-utca négy 11. 6. Tel.: Egyszázhusz-hétötveneg.

Gyári új
elektrómos
hűtőszekrények

3 éves garanciával
Hámori Arénát-út 126.
Telefon: 292-926.

BORS fekete egész ökö. -70 Ft
MOGYORÓBELI új Török 1 kg 57.-
MALNÁSZÖRÖP elsőrendű 1 „ 22.-
COLUMBIA nemes ny. kávé 1 „ 100.-

TURI gyarmatáru

Andrássy-út 9.
Vidékre postán utánvétellel szállítok.

HARMONIKAT,
RÁDIÓT,
ZONGORÁT
és minden hangszert vesz, elad és javít

Stemberg
hangszergyár,
Pákozti-út hatvan.

Fényképező-gépet
és fotócskéket vesznek. Fotóképeket gyorsan. Amatőr felvételek szak-szerű kidoigozással
SZENES
IV., Somogyi Béla-út 16.
Tel.: 36-91-69.

Ballon-, átlátszó-, loden- esőkabátok

Wimpassing
SZAKÜZLETEIBEN:

IV., Váci-utca 9. Telefon: 182-078.
VI., Andrássy-út 8. Telefon: 127-931.
VII., Erzsébet-körút 34. Tel.: 426-538.

Jégszekrények

villamos hűtők
HENNEFELD VI. ker., Ó-utca 6.

IRATTÁRAK! KÖTELEZŐ SELEJTEZÉS

folytán felgyülemlett selejtpapírokat, irományokat, könyveket megveszem ellenértékért újpapírt is adhatok.

Zelinka Sándor Bpest, VII., Miksa-u. 5.
Telefon: 425-598.

Paplan 110 forint
Matrac 148 forint

Petróleumgáz
tűző
a háziasszony öröme. Részletre is kaplato.

Aladdin
VII., Rákóczi-út 37.
(Rokussal szemben.)

VARROGÉP
KERÉKPÁR
GYERMEKKOCSIK
legolcsóbban
ERZSÉBET-KÖRÚT 11.
Royal mozával szemben.

Mercedes 1700-as
4 ajtós, generátorozott, kl. fogástalan állapotban, süngöcsen, otészén eladó. „Aruforgalmi”. Király-utca 31. Tel.: 226-309.

Márkás világvevő rádió
kifinó hangú, otészén eladó. Wesselenyi-u. 24. V. 1. László.

Állam és egyház megbékélésének szükségességéről

beszéltek országszerte a Függetlenségi Front szónokai

Május elsejét a Nemzeti Függetlenségi Frontban tömörült pártok országszerte együttesen ünnepelték.

Dobi István,

földművelésügyi miniszter, a Független Kiszgazdapárt országos elnöke a Függetlenségi Front Békésgyűlésén rendezett ünnepségen beszélt 15.000 főnyi közönség előtt.

— Békés megye dolgozó népe Áchim András és az agrárszocialista mozgalmak megyéje, különösen jól tudja, — mondotta Dobi István —, milyen keserves út, miennyi vérbefojtott reménység és májusi bizakodás vezetett el a felszabaduláshoz, a negyedik szabad májushoz.

Bejelentette, hogy a református egyház a demokrácia mellé állt. A magyar demokráciának nem volt semmiféle nézeteltérése az egyházzal, — mondotta — vallási kérdésekben, nem tettünk semmi olyat, ami az egyház nevelő munkáját gátolta volna, de éppen ezért joggal elvárhatjuk az egyháztól, hogy elismerje a demokrácia rendszerét, a nép jogait ebben az országban és hogy közös érdekeinket felismerve, kéz a kézben építsük tovább az országot, — fejezte be Dobi István nagy tetszéssel fogadott beszédét.

Gyöngyösi János,

a Kiszgazdapárt főtitkára, Berettyóújfalui ünnepségen beszélt. Az idei május elsején a magyar nép már nemcsak a politikai, hanem a gazdasági hatalmat is gyakorolja és ezzel egycsapásra behozta a haladás százévi hátrányát. Ha Magyarország fenn akar maradni, fejlődni és gyarapodni akar — mondotta —, akkor szilárdan ott kell állnia azok mellett a szomszédos népek mellett, amelyek a haladás élén állnak. Azok az erők, amelyek az első világháború után megakadályozták a népi erők érvényesülését, most új háborúval fenyegetnek. A kelet-európai népi demokráciákkal való együttműködés az alap, amelyen minden veszéllyel szemben szilárdan állhatunk meg.

Katona Jenő

kiszgazdapárti képviselő, a Hírlap főszerkesztője Egerben, az ősi minorita templom előtti téren beszélt több, mint tízezer főnyi közönség előtt. A dolgozó nép ünnepe — mondotta Katona Jenő — ma a magyar parasztság, munkásság és a velük szolidáris haladó értelmiség együtt üli meg. Ünnepli a magyar demokrácia nagy eredményeit, hogy a nemzeti és állami lét felbomlásából és a sár széléről eljutott idáig. Ünnepli a parasztság millióit jogos örökébe iktató földreformot és a gazdasági népi demokrácia lehetőségét megteremtő államosításokat. Minden politikai és gazdasági hatalomnak ebben az országban a dolgozó osztályok kezében kell összpontosulniuk.

tályok kezében kell összpontosulniuk.

Dulin Jenő

kiszgazdapárti belügyi államtitkár Kaposvárott beszélt. Hangsúlyozta, hogy május elseje örök ünnepnapja lesz a magyarságnak, miként Szent István napja és március 15-ike.

Nagy Imre,

az országgyűlés elnöke Nyíregyházán beszélt. Részletesen foglalkozott az állam és az egyház együttműködésének nagy jelentőségével. Mi a lelkiismereti szabadság hívei vagyunk — mondotta —, imádja mindenki a maga módján Istenét és tegyen eleget meggyőződése és hit szerint vallásos fel fogásának. De ne vigye senki a politikát a templomba, mint ahogy ellene vagyunk annak is, hogy bárki a vallást a piacra vigye. Az egyháztól azt várjuk, hogy ismerje el a demokrácia eddigi eredményeit, ne igazságot a köztársaság ellen, hanem álljon melléje. Magára vessen az egyház, ha a dolgozó nép hamarosan tudatára ébred annak, hogy az egyház részéről jövő reakciós propaganda a dolgozó nép érdekei ellen van. Nem általánosít, mert az alsópap-ság a megbékélés útját járja.

Molnár Erik

külügyminiszter szegedi beszédében szintén az állam és egyház kérdésével foglalkozott és megállapította hogy a magyar demokrácia biztosítani fogja a vallásszabadságot, de nem tűri, hogy a reakció a vallás lepleiben kísérelje meg háttulról leszárnai a magyar demokráciát.

Nógrádi Sándor

miniszterelnökségi államtitkár május 1-én rádióbeszédet mondott. A mai május elsejét méltatva, kiemelte a demokratikus front megbontathatatlanságának fontosságát.

„Rabmadár Ica” halálúgrása a negyedik emeletről

Major Ilona 23 éves úpestei leány a Benczur-utca 37-c. számú ház negyedik emeletéről leugrott

és összeroncsolt tagokkal holtan terült le a ház udvarán. Amikor a rendőri bizottság kiszállt, a leány még mindig görcsösen szorongatta kezében Melville „Dráma a tengeren” című könyvét. A könyv utolsó oldalán ceruzával írva a következő sorok voltak olvashatók:

„Gabikám, a láncot és a kiskeresztet viseld tovább. Rabmadár Ica.”

A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték és a nyomozás megindult annak kiderítésére, ki a titokzatos „Gabi” és hogy került a Benczur-utcai házba.

HALÁLOS BOMBAMERÉNYLET az athéni igazságügyminiszter ellen

Kristosz Ladasz görög igazságügyminiszter ellen, aki a liberális párt főtitkára volt s a kit elsősorban tesznek felelőssé a tömeges kivégzésekért és bebörtönzésekért, a 22 éves athéni származású Moutzoyannis görög szabadságharcos

bombamerényletet követett el. A miniszter és a kíséretében lévő rendőrtiszt sérüléseibe belehalt.

A miniszter soffőrijét és több járó-

kelőt a szilánkok megebesítettek. A merénylet a város szívében, az igazságügyminisztérium közelében történt és Moutzoyannis a miniszter gépkocsijának hátsó ablakához egy kézigranátot vágott. A közelben álló rendőrök nyomban rálőtek, a merénylő súlyosan megebesült, de még a nyak ereje volt, hogy még három kézigranátot elhajítson. A merénylet után a minisztert, aki fején és hasán súlyosan megebesült, kórházba szállít-

tották, ahol tizenhárom órai halál-doklás után meghalt. A merénylet után

a görög kormány ostromállapotot rendelt el Athénben, Pireuszban, Attikában, Peloponézosban és Krétában.

Az ostromállapotot rendkívüli minisztertanács határozta el, amely egyben nyilván újabb kommunistaellenes intézkedéseket hozott. (MTI)

Arab haderők betörték Palesztinába

Véres harcok Jaffában és Galileában

Péntekről szombatira virradó éjjel zajlott le az első komoly össze-csapás brit és zsidó csapatok között.

Brit páncélos zászlóalj tört előre, hogy elfoglalja a Jaffa és Tel-Aviv közötti szakaszt.

Harc közben 70 zsidó esett el. Brit repülőgépek bombázták a Jaffától délre lévő zsidó állásokat és ágyukat lötték Tel-Aviv déli negyedét.

Jeruzsálemben a harcok tovább folynak,

különösen az araboklakta Katanon-negyedben, ahol az arabok szombaton fegyverszünetet kértek. A jeruzsálemi brit parancsnok figyelmeztette a zsidókat, hogy

további támadások esetén az angol haderő ellenük fordul.

Miután a harcok tovább folytak, az angolok Jeruzsálem zsidó lakia óvórást kövéljébe borították. A Telepress jelentése szerint

a transzjordániai, libanoni és szíriai haderő egységei átlépték a palesztin határt

és a két oldalról egymáshoz közelítő csapatok körülzártak három zsidó települést Felső-Galileában. Zsidó csapatok viszont felrobbantották a Jerichóba vezető utat. Az arabokkal együttműködés egyre nyíltabban jelentkezik s a Telepress jelenti, hogy az angol kormány és Transzjordánia közötti szerződés értelmében Anglia Nagy-Transzjordánia megalapításához hozzájárul s ennek ellenében kikötötte valamennyi kikötő, Hajfát is beleértve, szabad használatát. Igen erős nyomásra volt szükség, főleg az amerikai olajtőke részéről, hogy Szaudi-Arábia a transzjordániai királyság megnagyobbításához hozzájáruljon. Egyre élesebb körvonalakban bontakozik ki az angol-amerikai terv, amelynek értelmében

Palesztinát nem osztják ketté, hanem új, nagy arab államba kebelezik.

Véres harcok az északi határ mentén

Hivatalos telavivi jelentés szerint

szombaton hajnalban Szíriából és Libanonból tiltárással és harcra készekkel támogatott arab haderők léptek Palesztina területére.

Palesztina északi részén, Galileában, a szíriai és libanoni határ közelében öt zsidó település körül egész nap súlyos harcok folytak. A Hagana mozgósította a 25 és 35

év közötti zsidókat, akiket frontszolgálatra osztottak be. A Reuter jelentése szerint

a Haganának sikerült az arab támadást mindkét félre súlyos veszteségek árán feltartóztatni.

A Reuter-iroda szerint a galileai betörés csak „próbainvázció”, további arab hadseregek készülnek Palesztina megszállására, hogy az UNO-t befejezett tények elé állítsák. A lipcsei rádió szerint Abdullah, Transzjordánia királya bejelentette, hogy az arab csapatok megkezdik Palesztina megszállását és

egyszersmindkorra „rendezik” a cionizmus kérdését.

1500 halottat exhumáltak

március vége óta a budapesti köztereken — Október végéig az ostrom minden halottja végső nyugalóhelyet talál

Hová temetik Szabó Dezsőt?

Hetek óta megkezdődött ismét halottak exhumálása. A Reggel a Községi Temetkezési Intézetnél a következő felvilágosítást kapta az újabb kihatalásokról:

március 30-a óta 1500 holttestet szállítottak az új köztemető e célra nyitott parcellájába

A Gyáli-úti rendőrkórház tömegsírját bojtolták fel először; innen 550 tetemet vittek el. Azután a Kerepesi-úti menhely tömegsírjából 450 holttestet. Budáról, a Szent Imre herceg-útról 240, a ferencvárosi atyák budai kertjéből 100, a Markó-utca és a Katona József-utcai területről 100 sír halottait ásták ki és szállították el. Elmondták azt is, hogy a halottak, akiknek személye ismeretes,

névvel és lakcímekkel ellátott fejfa alá kerülnek, külön sírba, míg az ismeretlen holtak fejfájára az exhumálás dátumát, helyét és a tetemen talált ruházatot feltüntető tablascskát tessik, hogy ha esetleg későbbi időben érdeklődnék az el-

húnyt rokonsága, felvilágosítással szolgálhassanak. Külön probléma:

Szabó Dezső.

Az író, aki valósággal éhenhalt az ostrom alatt, a Rákóczi téren van eltemetve; koporsója egy ruhaszekrény! Több beadvány érkezett már a fővároshoz azzal a kérrrel, hogy

Szabó Dezsőt, végakaratainak megfelelően, temessék el a Gel-lérthegyen.

Mivel az új rendelet értelmében közterületen nem lehet temetkezni, ezt a kívánságot nem teljesíthették. A Községi Temetkezési Intézet most kérte a fővárost: intézkedjenek Szabó Dezső temetéséről, mert az exhumálási munkálatokat október 31-ig be kell fejezni. Az új köztemető parcellájában, ahol a kihantolt polgári áldozatok nyugszanak, hatalmas kertmunkát indítanak, majd szobor, vagy oszlop fogja hirdetni az ostrom halottainak emlékeztetét.

SIÓFOK Bellevue Pensio
Pünkösdi szobafoglalás
Budapest, Telefon: 135-172

Itália **PÁDUAI VÁSÁR** VI. 4-30
Utazási lehetőség! Felvilágosítást ad a vásár hivatalos megbízottja, a „VIA” utazási iroda, IV., Váci-utca 36. Telefon: 183-256

Legszebb síremlékek
marványból és svéd gránitból
olcsó áron
Boros József Dob-utca 2.

Kerékpározni megtanítja
Pfeifer, Mátyás-tér 4. Tel.: 135-017
Tanítás bármely időben
Trióklit. és kerékpárkölcsönzés

Krokodil táskáját
megveszem vagy olesón újjáalakítom

PERÉNYI bődíszműves
Budapest, IV., Egyetem-utca 2.

FÁJÓS, dagadt, viszeres lábaira viseljen LUDTALPBETÉTEK, GUMI HARISNYÁT

Winkler Sándor
ORVOSI MŰSZERTÁRABÓL
Rákóczi-út 53. • Telefon: 138-174

Ütlevél-, igazolvány-gyorsfénykép
FOTO Párisi Nagy Áruház

Jobban barnít
Rio crém

Most hozassa rendbe fehérneműit
INGKLINIKÁ
Szentkirályi-utca 2. (Rákóczi-útnál)

Anyák napját
ez évben május 9-én tartjuk
Virágkereskedések 10-2-ig nyitva

NYARALÁS! GYÓGYULÁS! ÜDÜLÉS!
DOBOGÓKÓN (720 mtr magaslat)
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Dolgozóinak Üdülője
Lukáts Jenőné berletében
Minden szobához fürdőszoba! Napozók! Legnagyobb kényelem!
Teljesen ujjonnan, korszerűen berendezve. Szobaeljegyzés:
Elsőrangú ellátás; Mérsékelt árak!
LUKÁTS PENSIÓ IV., KIRÁLYI PÁL-UTCA 9.
TELEFON: 384-531.

JAMES MASON **JAMES MASON** **JAMES MASON** **JAMES MASON**
UJ FILMJE
JAMES MASON **JAMES MASON** **JAMES MASON** **JAMES MASON**
A POHÁR KICSORDUL
JAMES MASON **JAMES MASON** **JAMES MASON** **JAMES MASON**
JÖN! CORSO-DECSI JÖN! **JAMES MASON** **JAMES MASON**
OMNIA

A REGGEL SPORTJA

Ragyogtak a sportolók a májusi felvonuláson

A munka ünnepe a sportolók mintacsapatát vonultak fel a Hősök-terén felállított díszemlény előtt. A népi demokrácia sportja fegyelmességéről és erdejéről tett tanúságot és a sok-sok szín között is ragyogott a magyar sportgárda. A Testnevelési Főiskola növendékei felvonulás közben különböző gyakorlatokat mutattak be. A Munkás Testező Egyesület, a Közaltagmások, a BSZKRT, a MATEOSZ, a Kajások, a Szlovénok, a Teniszek, tornászok, kosárlabdázók, kézilabdázók, a ping-pongosok, úrúrlak, sportlövészek mind ott voltak a mezeiben. Külön érdekes színt jelentettek a társadalmi egyesületek, az UTE, az FTC, az MTK és a Vasas 100-100 taggal reprezentálta különböző szakosztályait és a versenyzők mezeiben, sporteszközökkel vonultak fel. A felvonulás után Hegyi Gyula államtitkár a kormány elnögrészt tolmácsolta a sportszervezők és a társadalmi egyesületek vezetőinek. Délután különböző bemutatókat és versenyeket rendeztek nagy érdeklődés mellett.

Totó-zók! Figyelem!

A Reggel a kettős ünnepekre való tekintettel az alkalommal előbb jelent meg, de ezúttal, mint eddig is, minden vasárnap megvárjuk a toto-mérkőzések befejezését és közöljük a 12-talalatos teljes totoeredményt.

Totó-eredmények:

A két karinthiai csapat magyarországi mérkőzése elmaradt és ezért a totószelvényen két pótmérkőzés lép előre. Lapártdíj a következő totó-eredmények jutottak be:

- Middlesex—Aston V. 1:3 — 2
- Portsmouth—Chelsea 2:1 — 1
- Magyar—Osztrák férfi kézilabda 5:6 — 2
- Magyar—Osztrák női kézilabda 6:3 — 1
- Az MTE kerékpárossapata legyőzte a Postást — 1

A multheti 422.637 szelvényvel szemben a héten 358.372 szelvény érkezett a Postakaraképzőintézet. Az illetékesek ezt az esést előszörban közönlék azoknak, akik oly lehetetlenné állították össze a totószelvényt. Micsoda bízár ötlet, hogy a magyarországi totó-zók szerezenek információit a linzi, a gráci III. osztályú osztrák csapatok crejéről! Ezért esett a héten a totó! Ha majd nemcsak a szerencsére bízzák a totózást és megfelelő mérkőzések állnak majd rendelkezésre, akkor emelkedni fog a totó-zók száma.

A jövő héten kerül a minisztertanács elé az az indítvány, hogy az eddigi 50 százalék helyett 55 százalék fordításnak a totónyeremények kifizetésére.

A nemzetközi motorkerékpáros nagydíjat május 9-én délelőtt 10 óra körül rendezik a KMAC angol, osztrák, belga, csehszlovák, holland, jagerszláv és olasz résztvevőkkel.

Tóbiás, a Postások versenyzője győzött a Magyar Kerékpár Szövetség által a bécsi országúton megrendezett 150 km-es kerékpárversenyen 4 óra 24 p. 33 mp-es idővel. A 60 km-es futamban Tanai (CSMTK), a Vaskerekese ifjúsági 46 km-es futamban Huszanek (MTE), míg a III. osztályú faterereksek 100 km-es versenyében Schindel (Phillips Sport Club) futott be elsőnek.

Verekedés a bécsi osztrák-magyar mérkőzésen Ausztria - Magyarország 3:2 (1:1)

A bécsi stadion izzó poklában 60.000 néző előtt mérkőzött Magyarország válogatott labdarúgócsapata az osztrák válogatottal. A bécsi futballiskolát ez a csapat képviselte:

Zeman — Kovanz, Happel — Mikolasch, Oecwirk, Joksch — Melchior I., Wagner, Epp, Hahnemann, Körner II.

A magyar futballválogatott piros mezeiben, így állt fel a prateri stadion zöld gyepén:

Henni — Rudas, Ba'ogh II. — Bozsik, Kispéter, Tagányi — Egresi, Szusza, Deák I., Puskás Gőcse.

Az európai kupamérkőzés bírása a prágai Vizek.

Szusza és Melchior gólya...

Nagy iramban kezdődött a mérkőzés és a stadion közönségének általános bámulatára egymás után a magyar csapat indított támadásokat. Kispétertől, a középhátvédttől indult el a labda. Bozsik továbbította a csatárokhöz és a labda szállt lábról-labra és úgy nyomultak fel a bécsi kapu elé. Deák, aztán Puskás, majd Szusza robagott előre és

a 16. percben eredményt ért el a magyar csapat. Összjáték után Szusza kaparintotta el a labdát és védhetetlenül lökte a bécsiek kapujába.

Zeman kapus nem is látta a labdát a hálójaiba „robbanni”. A tribünön lévő magyarok nagy tapsa között folytatták a küzdelmet és most már mindig több és több gólt ért a magyar védelemnek. Henni háromszor egymás után kifutással szedte el a labdát Melchiorról. Általában Epp és Melchior voltak a legveszélyesebbek. Balogh II. és a fiatal Tagányi kitűnően küzdöttek, de Melchior ravasz cselleivel szemben sokszor nem akadt ellencserjük. A magyar csapat támadott, de

váratlanul az osztrákok kiegyenlítették, a 25. percben Epp szöktette Melchior, az faképnél hagyta a magyar védőjátékosokat. Hába futott ki előre Henni, az osztrák jobbszélső messziről megszerezte a magyar kaput és — kiegyenlítették. (1:1).

Most folytatódott az iram. Puskás lövését a kapufa tartóztatta fel. Deák kiugrott. Az ő lövésével sem volt szerencséje. Az utolsó percekben az osztrák szövetségi kapitány Epp helyett Strochot, Gallowich, a magyar kapitány pedig Tagányi helyett Rákost állította a csapatba.

Deák bombagólya: 2:1

A második féldőben megint a magyar csapat kezdett támadni. Egymás után adogatták a labdát a csatárok. A bécsiek hozzá sem tudtak nyúlni a labdához és

a 3. percben Deák hatalmas, nagy bombalövése után a magyar csapat 2:1 arányú vezetéshez jutott.

Az eddigiek alapján a magyar csapat szöbben és erőteljesebben játszott, mint a bécsi együttes.

A bécsiek 11-esből egyenlítettek

Deák gólya után Gőcse lesből ért el gólt, ami természetesen érvénytelen. Egresit nehezen szerelték, aztán rettenetes nagy osztrák nyomás következett. A kitűnő Hahnemann Bozsik csak úgy tudta szerelni, hogy kézzel visszarántotta. Emiatt nagy tüntetés keletkezett a tribünön. Erélyesen támadtak az osztrákok és a magyar védelem alig gőzölte az előnyomásuk feltartóztatását. Henni, mint a párdue ugrott a lazdára. De minden hiábavalónak bizonyult, mert az egyik szerelésnél Kispéter szabályosan vette el a labdát Wagner től, de a játékevezető általános elképzelésre II-est ítélt. A 11-esből Wagner kiegyenlített. (2:2)

Insultálták Deákot

A második féldőben Hahnemann, majd Melchior törték kapura, de lövésük a magyar kapu mellett szállt el. A 27. percben Deák került góhelyzetbe. Összeütközött az osztrák kapuzal, aki elterült a földön. Erre Kovanz hátrvéd insultálta Deákot. Parázs verekezés kerékedett az osztrák kapu előtt és csak nagy nehezen tudták rendet teremteni. A játékevezető nem állított ki senkit. Gőcse megsérült, úgy, hogy néhány percig balszélső nélkül maradt a magyar csapat. Később az osztrák kapus, Zeman és Gőcse is tovább játszottak. Kemény, nagy harc folyik a győzelmet jelentő górt.

A második féldő 38. percében a bécsiek hatalmas támadása meghozza számukra az eredményt. Váratlan támadás után Körner II. a megzavarodott magyar védelem mellett megszerezte a bécsieknek 3:2 arányú eredményt.

Budapest 5:1-re vezet Bécs ellen

Az Ullői-úton 12.000 néző előtt kezdődött a Budapest—Bécs labdarúgó-mérkőzés. Az előmérkőzésen a budapesti ifjúságiak 5:2 arányban győztek le a nyugati ifjúsági válogatottal. A budapesti csapat nagy lendülettel kezdte a játékot. Már a 4. percben megszerezte a vezetést Kocsis révén. (1:0). Reitermayer azonban hamarosan kiegyenlített. (1:1). A budapesti csapat továbbra is tartott és nagy fölény után a 24. percben Marosvári lötte az első féldő utolsó gólját.

A Bécs—Budapest mérkőzésen lapzártakor a budapesti csapat 5:1 arányban vezet.

Hazautaztak a jugoszláv vízilabdázók, akik 40 napig Budapesten készültek az olimpiai játékokra. A jugoszláv vezetők elragadtatással nyilatkoztak mindarról, amit Budapesten tapasztaltak és különösen jólesett nekik a magyar sporttársadalom őszinte szeretete és baráti megbecsülése.

Kiss Gyula emlékeztetőre kedden délután fél 7 órakor a Vadász-utcai labdarúgás emlékünnepe rendez a „33” FC. A magyar sportújságírók uttörője és a labdarúgószövetség kapitányáról dr. Koch Nándor egyetemi tanár, volt labdarúgójátékos emlékezik meg. Az ünnepség megemlékezik Meisl Hugróról, az osztrák szövetségi kapitányról is. Róla Becske Frigyes miniszteri tanácsos tart előadást. Kiss Gyula volt munkatársának nevében Király Dezső szözl fel.

Vörös Csillag—MTK 3:2 (2:1)

Az MTK május 1-én Belgrádban vendégszerepelt, ahol 3:2 (2:1) arányú vereséget szenvedett a Vörös Csillag csapatától. A belgrádi Partizán 3:0 (2:0) arányban győzött a csehszlovák Bohemians ellen.

Metalac—Magyar szakszervezeti válogatott labdarúgó-mérkőzésén a belgrádi csapat 2:0 arányban győzött.

Biztosan nyertük az osztrák-magyar teniszmérkőzést. Győzelmünk után a Dav's Kupa legközelebbi fordulójában a franciákkal kerülünk össze. A befejező napon, vasárnap, Adam kemény harc után nyert 4:6, 6:0, 6:1, 4:3, 6:3 arányban Specht ellen.

Az UTE nyerte a vízilabda villám tornát

A Magyar Úszó Szövetség május 1-én jölsikerült vízilabda-villám tornát rendezett, amelyet az UTE nyert meg. A döntőben az UTE meghosszabbított játékidő után 2:1 arányban legyőzte az FTC-t. A győztes csapatnak Lemhényi volt a legjobb játékos. Az FTC 2:0 arányban győzött az MTK ellen és 1:0-ra verte az NSC-t. Az UTE a Csepelt verte meg 2:0-ra. A Vasas bajnoki mérkőzésen 12:1 arányban győzött a KaSE ellen.

Kabos, Petschauer, Garay, Ságvári...

A Magyar Vívó Szövetség megbízásából a Vasas Sport Club vasárnap kardvívóversenyt rendezett a Pészerélt-úti vívóteremben Kabos Endre, Petschauer Attila, Garay János és Ságvári Endre emlékeztetőre. A legjobb huszonegy magyar vívó rótt a legkezeletti verseny keretében és a délelőtti izgalmas elődöntő küzdelme után ezek kerültek a döntőbe: Bereczelly, Gerevich, Maszlai, Papp (Csepel), Rajcsányi, Kárpáti, Palócz (Vasas), Németh (Postás), Kovács (Ganz).

Galopp-eredmények:

- I. futam. 1. Asiatic, 2. Tour d'Ivoire. Futott még: Valma, Veda, Igoretta. Startodds: 4:10, 1:5. Tot.: 10:11, helyre 10, 10, befutó: 16.
- II. futam. 1. Bankár, 2. Postás, 3. Tétike. Futottak még: Marika, Pityó Barátnő II., Mímóza. Startodds: 1/4, 3, 3. Tot.: 10:27, 12, 19, 13, befutó: 83, 51.
- III. futam. 1. Rokokó, 2. Cukorka. Futottak még: Azra II., Tak. Arany, Bereghát. Startodds: 1:5, 2. Tot.: 10:19, 14, 29, befutó: 94.
- IV. futam. 1. Kató, 2. Gombház, 3. Alkonyeszlág. Futottak még: Boario II., Hangoz, Sanehai Boy, Aliz, Reményi III., Bogár II., Lidérc II., Ballerina, Pozika, Kópé, Koket II., Luxus. Startodds: 3, 1:5, 6:10. Tot.: 10:50, helyre: 11, 10, befutó: 69 és 72.
- V. futam. 1. Intermezzo II., 2. Mario. Futottak még: Quasi, Hajdon. Startodds: 6:10, 3. Tot.: 10:15, befutó 38.
- VI. futam. 1. Bandus Gy., 2. Szikra, 3. Gares. Futottak még: Petárd II., Sáfán, Hedvig, Ludes Matyi, Bröss. Áci fa. D. cos Startodds: 6, pari, 3. Tot.: 19:13, helyre: 25, 17, 23; befutó: 233 és 478.
- VII. futam. 1. Mokus II., 2. Kis-koma, 3. Csábiló. Futottak még: Szuhavölgy, Aranykalász, Baba, Imre. Startodds: 2, 6, 4.

Halálra ítélt szerelem

A címe IGNÁCZ ROZSA szenzációs regényének, amely a REGÉNYUJSÁG új számában jelent meg. A „Halálra ítélt szerelem” egy filmsztár s egy fiatal diák szenvedélyes szerelmének története. A REGÉNYUJSÁG minden esütörtökön jelenik meg, s egy teljes regényt közöl. Ára csak EGY FORINT.

Ty tippeljünk a jövő héten

A Toto 30. fordulóján, a május 8. és 9-iki mérkőzések szerepelnek. A Reggel sportszerkesztősége a tippversenyre összehozta

Szép Helénát Lilliommal és Tanner Johnnal.

Vajjon, hogy látják ők az elkövetkezendő versenyeket és mit tippelnek. Tessék figyelembe venni őket.

Szolnok—MATEOSZ. Benkó Gyula (Lilliom): Szerintem a MATEOSZ semlegesíti ezt a tételt, hogy előnyt jelent a helyi pálya és Pestre hozza a Tisza partjáról mind a két bajnoki pontot.

Sal. BTC—Ferencváros. Timár József, mint Tanner John azt hangoztatja, hogy a Ferencváros a bányavárosban is megnyeri a mérkőzést, viszont Latabár Kálmán, mint Menekes nálunk is ismétli azt, amit az operettben hangoztat, hogy „Óh, az a Sal. BTC!”. Ebből nyilván arra lehet következtetni, hogy a Sal. BTC részéről meglepetés várható.

Kispest—SZAC. Ruttkay Éva (Marika): Kispestől Szentlőrinc két kilométernyire van, tehát 2:0 lesz az eredmény a Kispest javára.

MTK—V. ETO. Fényes Szabolcs, az Operettszínház igazgatója: Szerintem az MTK az idén már nem ad le több pontot és szép küzdelem után most is megveri a válogatott Gőcse csapatát.

Vasas—Szeded. Oravecz László főtűkár, a legjelkésebb sportemberek egyike: A Vasas csak javulhat és Szeged ellen a tippem 1-es.

DVSC—Haladás. Réthy Eszter és Sárdy János duettben tippelnek a debreceniek győzelmére. Réthy Eszter azonban mint szölo egy X-et is énekel illette ajánl.

Miskolci MTE—Pereces. Keleti László a Lilliom „Hugó”-ja: En ugyan nem totó-zom, de ha már kérdezzem, tegyenek 2-est a szelvényükre.

Nyiregyházi MADISZ—Kistext. Csikós nézsi szeretné, ha a „kötő anyagu” Kistext győzne, de Nyiregyháza a favorit.

Budafoki MTE—Hatyáni VSE. Pintér Zoltán igazgató: Mezzalmon, hogy a „vokhoz jobban értek, de azért a Totó-szelvényemre 1-est írtam.

MÁV DAC—Dorog. Lukács Margit „Gőzöntő”-je: A MÁV már csak „dacból” is legyőzi Dorogot.

Tatabányai SC—Postás SE. Bárdi György úgys, mint „Elsur” ravaszul döntetlenül ísolt.

Oroszázi MTK—Goldberger SE. Erről a győztesről másoknál az operettből, így nyilatkozik: Papírforma szerint a Goldbergernek kellene győznie, de Oroszáziól nehez elhozni mind a két pontot és ezért átlánom az X-et.

A pótmérkőzésekre a Reggel sportszerkesztősége a következő tippeket adja. D. Magyarorsg—Ersó MADISZ X. R. Előre—Szeded MTE 1. Makói VSE—Cs. Előre 2. Gőzi VTK—Főrehívás 1.

R-móljúk, hogy úgy, mint legutóbb a mostani tippünk is szerencsét hoznak olvasóinknak.

ÜGETŐVERSENY

május 4, 6, 8, 12, 16, 19, 22, 26, 30-án. Kezdeté d. u. 1/3 órakor

A MAGYAR LOVAREGYLET

május 5, 9, 17, 20, 23, 27-én versenyt tart. Kezdeté d. u. 1/3 órakor

Balatonboglár

esütörtökön, május 6-án reggel 7 órakor indul a gyorsvonat a Déli Vasútról

AZ UJSÁGKIADÓTISZTIVISELŐK EMLÉKMŰVÉNEK felavatásához

A REGGEL

Megjelenik minden hétfőn és proszéta ünnepe után. A szerkesztésért és kiadásért PARTAY TIVADAR felelős. Ig. TIMAR SANDOR. V. Bajcsy-Zsilinszky-út 78. Telefonok: Szerkesztőség: 129-079 és 128-346. Kiadóhivatal: 129-670. Légrády Testvérek Rt. Könyvnyomdái. A nyomdaiért felelős: Agárdi Károly Ig.

STRANDRUHAZAT, ballon-, átlátszó kabát, VASZONÖLTÖNY, SPORTRUHAZAT-161
Bajcsy Zsilinszky út 13. (Andrássy út sarok)

Vasárnapi és hétfői filmelőadások Copyright by A Reggel

A mozi neve és telefonszáma	A film címe és főszereplője	Az előadások kezdete Vasárnap	Hétfőn
Amerikai filmek			
BUDAI VIGADO	Utolsó emberig	2, 4, 11, 19	3, 11, 19
FORUM	V. Henrik	1, 2, 10, 17, 19	1, 5, 17, 19
STUDIO	Habari	2, 11, 18, 19, 8	2, 10, 17, 8
VAROSI	Mexikói kaland, Szinpadon: Vig Tommy, a 8 éves csodadobos, Vadás Zsuzsa, Chappy jazzzenekara	1, 5, 17, 19	1, 5, 17, 19
Francia filmek			
CORSO	Csereházaság	3, 2, 4, 6, 8	4, 6, 8
DECSI	Csereházaság	3, 5, 7, 9	5, 7, 9
Orosz filmek			
CAPITOL	Oceán vándora	11, 18, 16, 19	12, 16, 19
CORVIN	Tengeri karvaly	2, 4, 6, 8	4, 6, 8
OLYMPIA	Egyetemi évelim	12, 2, 4, 6, 8	2, 4, 6, 8
URANIA	Kronstadti tengerész	4, 6, 8	4, 6, 8
VESTA	Knock-out	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8

Könyvnapra megjelenik VERES PÉTER új könyve A paraszti jövő SARLO KIADÁS

Reggeli levél

Székely Mihály hazajött

Figyelem, figyelem! Expressvontat az első vágányra! Az énekkar villámgyorsan felsorakozik a perron szélén. Tóth Aladár megmarkolja a hatalmas virágcsokrot, fotóriporterek lázasan kapják elő magneumpisztolyaikat, berreg a jelző az állomásfőnökség ajtaja fölött, máhkokocsi süvitenek a sínek mellé, hordárok bömbölnek „helyet, helyet!” s a prágai express méltósággal gördül az üvegtető alá. Már harsog az ének a visszhangos pályaudvaron: „Kiáltjuk feléd: Isten hozott!” A mozdony hördül, zihál, mintha utolsó erejét adná ki a nagy futás után, aztán megáll. A pulmann-kocsi ablakán pedig Székely Mihály hajol ki, aki közel áll hozzá, jól látja, hogy a szemét hirtelen eljutja a könny, zavar és eljogódottság, meghatott ellágyulás úgy váltakoznak hirtelen az arcán, ahogy a reflektor fényei a „nagy fináléban”. Szemébe házza szürke manhattani puhakalapját, kicsit könyörgőn pillant a teli torokkal s lelkesülten éneklő kar felé, ebben a pillanatban, a „megérkezés” fortissimójában, amúgyis minden hang zerszeresen doból a halántékon, a kavargó perron egybefolyik, barátok és ismerősök, kollégák s benfentesen mosolygó ismeretlenek, a dübörgő poggyász-kocsik s a mozdony asztmás lihegése. Most Tóth Aladár szorongatja a kezét: „... ugye, jó megérkezni, Miska, ugye, nagyon szép pillanat ez? „Es üdv neked, jóóó barát!” A kar még egyszer kiereszti a hangját az üvegtető felé, „barátaim!”, aztán eszond, csak gözök sivítanak, siiiuu! Székely már kiszállt a kocsiból s most egyszerre veszi körül mindenki, barát és ismerős és ismeretlen, a kezét szorongatják, a vállát veregetik, homlokuncsokolják s kabátja ujját rángatják: a sikeres ember delejes büvelete ez, felfrissül, aki a közelébe kerül. Ezekre a percekre gondoltok most, itt a csendes szobában, a „megérkezés” perceire, amely mindig olyan, mint egy új versszerződés a szülőfölddel. Néhány óra telt csak el a megérkezés óta, de Székely már újra pesti: amikor lelépett a vonat lépcsőjéről, jól láttam csikós amerikai zokniját s broadwayszíneit voltak könnyű nyakkendőjének is — de most már egyszínű a zokni is, a nyakkendő is. Az ember átöltözik s akkor egyszerre és végérvényesen itthon van. Azt mondja: — Tudja, melyik volt a legnehezebb pillanat a hat hónap alatt Amerikában? Amikor egyszer próbáltam megmagyarázni valakinek, hogy én itt Pesten, az Operában „örökös tag” vagyok. Próbáltam lefordítani, magyarul, tolmáccsal és szótárral, aztán reménytelenül abbahagytam, mert rájöttem, hogy nem lehet. Ez a szó, hogy „örökös” — egyszerűen lefordít-

hatalmas, mert — ismeretlen. Amerikában nincs örökös tag. Akkor megértettem, hogy az ilyen lefordíthatatlan fogalmak örökre a hazájához kötik az embert... Parányi „örökös” tollal játszottam és hosszabban beutaztam Amerikát. Húszszor léptem föl a Metropolitanben, énekeltem New Yorkban, Philadelphiában, Bostonban, Los Angelesben, Washingtonban s Texas fővárosában: Dallasban. Nyolc magyar jótékony célú hangversenyen szerepeltem, dübörgő tapsokat kaptam és áradó kritikákat, de tudja, melyik volt a legszebb percem? Giacomo Vagival, az olasz énekesel beszélgettünk egyszer, aki dúsgazdag ember a hazájában s inkább csak kedvelésből utazik vendégszereplésekre. Beszélgettünk? Kézrel-lábbal magyaráztunk s közben töröltgettük a homlokunkat. Valami olyasmit szerettem volna neki mondani, hogy tudom, te gazdag vagy s csak vídám kedvből utazatsz külföldre énekelni, de mindez szörnyen nehéz volt, elmondhatatlan s akkor egyszerre eszembe villant a megoldás: rákezdtem az Aida Ammeris-motívumára. „Te gazdag vagy!” — elnevette magát, megértette. Boldog pillanat volt ez, mert hirtelen megvilágosodott bennem, hogy a zene, az örökérvényű s az örökké szép és igaz zene mindig és minden nyelven érthető. S a kié zene, az soha nem lehet egészen elhagyatott a világban. S még valami, ami nagyon szép volt: találkoztam az amerikai zenekritikával. Figyeltem, tanulmányoztam, hogyan írnek bírálatot. Nos: soha nem bántón és soha nem rosszulindultan. A kritika oktatni akar és nem kegyetlenül ledorongolni, nem turkálnak a művész magánéletében s ha a produkció rossz, akkor sem az igazgató ellen háborodnak föl. Jól tudják, hogy a világ minden igazgatója mindig a legjobbat akarja, a legszebbet, mint ahogyan a művész is csak sikerre törekszik — ha néha indisponált is! Tündöklik néhány pillanatig, az emlékeket rendezzi: — Találkoztam, persze, magyarokkal is. Korda Zoltánnal, Lengyel Menyhérttel, Vadnai Lászlóval (aki haza készült), Rózsa Miklóssal, aki ma Amerika egyik legünnepeltebb zeneszerzője s Zádor Jenő házában estélyre is hivatalos voltam. Hatalmas sikerei vannak — ez a két zeneszerző: Rózsa és Zádor ma már „sztár”

Amerikában. Találkoztam Székely Istvánnal és Ágay Irénnel, Némethy Ella leányával, aki egy newyorki szivargyáros felesége, Fried Pállal, aki éjjel-nappal dolgozik, hogy eleget tegyen megrendeléseinek, Jávornal, aki most lépett föl Boross Elemér „Gyuri” vígjátékában, Tatár-Patósékkal, akik már áttörték az amerikai frontot, de öszre mégis hazajönnek, Szőke Szakállal, a „közkezd-venccsel” s Mály Gercsivel, aki üres óráiban egy magyar étterem konyhájában kedvenc ételeit konyvasztja. A körkép: szédítő iramú munka, körömszakadtáig folytatott harc a sikerért...

Rágyújt egy cigarettára, de gyorsan szabadul a füsttől:

— Nézze, a végeredmény az, hogy a művész a legjobb s leg-sikeresebb diplomátája a hazájának, ha a művészetét viszi a világba.

Kis esend támad s egy pillanattal utánagondolok annak, amit mond. Aztán Giacomo Vagi jut eszembe, az olasz énekes, aki valahol Veronában született s New York kells közepén megértette azt, amit a pesti Székely Mihály az Ammeris-motívummal mondani akart neki. A művészet mégis csak örök és elszakíthatatlan kapocs a világ népei között.

Halász Péter

HOL VAN A LEGTÖBB KOPASZ EMBER EURÓPÁBAN? A sorrend a következő: Anglia, Svédország, Svájc...

„Lammermoori Lucia” az Operaházban

Tévedés volna, ha azt hinnék, hogy péntek este csak az Operaház színpadán volt bemutatva! Ezúttal a nézőtérén szorongó ezerháromszáz embernek is izgalmas premierje volt. E merész állítást azért merem megkockázlatni, mert, miután egy jó látcső segítségével végignyomoztam a szék- és páhlyosokat, rájöttem arra, hogy egyáltalán olyan öregember sem látható az Operaház falai között, aki valaha is látta ezen a színpadon Donizetti művét, a „Lammermoori Lucia”-t, amely 38 esztendője nem került színre itt! Ezen az estén, amikor száz esztendője múlt, hogy a legmondatalanabb olasz géniszok egyike, Donizetti, elborult elmével halt meg szülővárosa tébolydajában, egy némely régi esztéták igen helyes véleménye échózik bennem: Rossini e legtehetségesebb epigónja a „Lammermoori Lucia”-ban, mint az éneklő önjelölt szerelmese jelenik meg előttünk, az éneklő a saját szépségének, varázsának, hatalmának gögös és fennhőző öntudatára ébred itt! A „Lammermoori Lucia” rémmeséje az abbaszoldi skót várkastélyban született, Sir Walter Scott vadregényes képzelete látia imbolyni az eszaki kódokban ezeket az alakokat, hogy azután olyan verőfényes azúrtengeri fantázia vigye őket színpadra, mint a Donizetti. Hogy mennyi e játékban a drámai feszültség, az nem is fontos a földöntúli szépségű éneklés mellett, amely a száz éve halott Donizetti hangszépség-álmait valósítja meg egy magyar énekes-

nő: Gyurkovics Mária előadásában. Az énekesmadár önfeléd természetességével és a mesterhangszer félelmetes biztonsággal szól ez az ezüst csillogású, éteri magasságokig szárnyaló orgánus, a dallam-mintázás választékos izlésességével és a felfogás átszellemült nemességével, salaktalanul tisztán és önmagukért való bűvös szépségükben jelennek meg e koloratúrák. Kivételes testi-lelki-szellemi tulajdonságokat követelő feladatát Gyurkovics Mária úgy oldja meg, ahogyan valamikor Donizetti kortársa, a hírneves sijnora Grisi oldhatta meg! Járva énekeiben finom piánókat s decrescendókat élveztünk, a fiatal énekes dallamintázása is szerencsésebb lett és ha leszokik arról, hogy „nyitott” torokkal énekeljen — nagyra fog nőni! Palló: mintha ódon képrámából lépett volna ki! Teljes alakot formál és ezúttal is a kifejező éneklésnek, a lelkiállapotokat és jellemet ábrázoló éneklés első művésze. Az ifjú Küllay László kellemes hangú és muzikális tenorista. Tiszay Magda hangja és szépsége, Benze Miklós drámaian meggyőző és komor színekben ábrázolt, szépen éneklő és mélyen átöltözött nevelője egységes és jelentékeny művészi alakítás. A II. felvonás szexlettje igazi mestermű. Itt valóban „felébredt az éneklés szenvedélye” és „az egyes szólamok egymást lelkesítették mind mámorosabb szárnyalásra”. A kórusok árnyalatgazdagon, sokrétű szépséggel és drámai mozgalmassággal szólalnak meg. Fricsay, a karmester, a Donizetti zene éles körvonalait és plasztikáját érzékelteti igen jól, a cselekményt színpadi pillanatról-pillanatra hajlékonyan kíséri és az énekeseket valóságos muzikátenyerén emeli a magasba! Rékasi András, a rendező, a regényes történet walterscott hangulatát sugallja. Az esküvői jelenet drámai mozgalmassága s kavargása pedig rendezői remekelés! Filó Zoltán a kerti kép misztikus színeivel, az esküvői kép aranybarna angol-renezánsz sugárzásával és az utolsó jelenet nyomasztóan sejtémes, ezüstben és fekete árnyékokban játszó látomásával, Márk Tóth vadai jelmezek északra átlátszó tált velasquez káprázatával sodorja el a képzeletünket. A kiváló fordító, Fischer Sándor, költői és — muzikusmunkát végzett! (A szexlettben a különböző szólamok szövegei rimelnek egymással. Mennyire emeli ez a hangzásbeli szépséget!)

Balassa Imre

Bubus levele a Medgyaszayban

Rohammunkával, alig egyheti próbák után „dobta be” új darabját a Medgyaszay Színház. Vannak színházak, amelyeket úgy főbökölnek egy nem várt bukás, hogy sértődött amuletukban hetekig játsszák üres házak mellett a levitézett darabot, nos a furge kis Medgyaszay gyorsan felismerte a helyzetet, leeresztette a függönyt s aztán gyorsan fölhúzta újra. Bubus története nem vadidegen ugyan a nézők előtt (vagy tiz esztendővel ezelőtt játszották szótvenyszer a Vaszary-dinasztia Paulay Ede-utcai hitbizományát), de hát a bohózat nem főtt sonka, hogy megzöldüljön: Bubus jól állta az elmúlt tiz esztendőt! Annál is inkább, mert igazi és tizrózpattant bohózat, hamisítatlan Vaszary Gáboros fordulatokkal, sok cinizmussal, kesernyész és kacagató humorral. A szerző minden művében szívesen hangoztatja, hogy ezen a világon mindenki megcsal mindenkit s hogy erről az érdekelt felek tudomást szereznék-e, vagy sem, az ki-zérőlag a színtelen műve. Marmost ilyen körülmények között a nézőtérre üzők pillanatonként kapják meg a „magukét”, de olyan ügyesen „el-helyezve”, hogy harsányan nevetnek rajta. Lóránth Vilmos (az egyébként lomha) rendező itt bizonyítja rátermettségét: egy heti próbák után úgy ketyeg az előadás, mint egy svájci karóra. Feleky Ca-

milla, a csalásra minden pillanatban kész férj szerepében, mégint valami egészen új pózban áll a lencse elé, még az orrhangját is cifelejtette használni, most nem „zenés” darabot játszott, hanem — vígjátékot! Bár-czy Kató szótén s görögösre fésült fizurával tér vissza hosszú szünet után régi sikereinek színterére, az pedig, hogy Hertelendy Hannát látjuk a 14 esztendő Klárka szerepében, mindennél ékeesebben bizonyítja, hogy aki visszamegy a „nagy szerelemhez” (jelen esetben a színpadhoz) boldogságában újjászületik! (Helyenként ugyan „kissmanys” kicsit, de azért végül ebbe a dologba Hertelendy hetykeség is!) A komikál horizonton reményekre jogosítón fényeskedik a fiatal Vay Ilus és Pálóczy szórakoztató s szívesen látott — mint mindig! Földessy Kissasszony az ideges feleség szerepében kellenél többet topog a jobblábával (én még nem láttam ilyen topogó feleséget), de megint nagyon dicséren kell írni a nagyorrú Matray Györgyről, aki új színeket kever a bohózatifreskóba, száraz humorával, fahangjával s világszerte lámpással keresett csunyaságával. (Az utóbbi évek egyetlen kómikus-kiugrása!) Pikáns a kis bronzhajú Murányi Lili, „snájdig” a megjelenésében a fiatal Jávorra emlékeztető Bakoy Lajos és mulatságos Ádám Boriska. Losonczy Desző zenéje úgy simul a kis vígjátékhöz, mint a szereplők egymáshoz a finaléban s ötletesek Szécsén verséi. Szóval: Bubus önagsága levélét megírta s az igazgatósnak semmi oka nem lesz rá, hogy könnyeivel teleírja...

MEDGYASZAY SZÍNHÁZ BUBUS

VASZARI Gábor legmulatságosabb zeresbohózatla FELEKY KAMILL, HERTELENDY HANNA, PÁLÓCZY L., ÓRIÁSI BÁRCZY KATÓ, MATRAY GYÖRGY és VAY ILUS-sal SIKER!

PÓDIUM
 Kedden május 4-én
 este 8/9-kor premier
KABARÉ
 I. rész
 A PÓDIUM teljes népszerű együttesével
 II. rész
BAJOR GIZI
GOMBASZÖGI, RÁDAY
 felléptével
TIHAMÉR
 Lengyel Menyhért vígjátéka

A LEGSZEBB VÖRÖSHAJU NŐ:
JEAN KENT
 A LEGIZGALMASABB SZÍNES FILMBEN
AZ EMBERVADASZ
 JÖN!
 JÖN!
VÁROSI SZÍNHÁZ-SCALA

JÖN! AZ ÚJ MAGYAR FILMGYÁRTÁS JÖN!
NAGY ALKOTÁSA
 TOLNAY KLÁRI
 BÁSTI LAJOS
 FELEKY KAMILL
BESZTERCE OSTROMA
 RENDEZŐ: KELETI MÁRTON
 MIKSZATH KALMÁN REGÉNYEBŐL
 AJTAY ANDOR
 TURAI IDA
 VÁRKONYI ZOLTÁN
 ZENE: POLGÁR TIBOR

Kis notesz

TILLY ZOLTÁN KÖZTÁRSÁGI ELNÖK SZERDÁN HAZAÉRKEZIK DALMÁCIÁBÓL BUDAPESTRE. Az elnök május 1-én telefonon közölte ezt Dinnyés miniszterelnökkel, aki részletesen tájékoztatta a budapesti májusi ünnep lefolyásáról. A köztársasági elnök egybeként a nyarat családjával együtt ismét Balatonlélén tölti, ahova előreláthatólag már május közepén leutazik.

TOSCANINI HAZATÉR OLASZORSZÁGBA, pénteken indult a Saturnia felé. A nagy karmester a fasizmus hosszú éve alatt nem lépett hazája földjére.

A dolgozó nőt megilleti a szépség! Járjon Veresné Rohács Ilonához, Erzsébet-körút 56. Telefon: 222-225.

NAGYAJTAY GYÖRGY, a fiatal színész, aki másfél évtizeddel ezelőtt ment ki Amerikába, feleségül vette Ania Sulit, aki nemrégiben harmadik férjével hajózott ki az Újvilágba. Nagyajtay így sorrendben a negyedik...

Szenzációs fürdőruhák, gyönyörű pulloverek, Livia, IV., Bécsi-utca 2.

KOMOR GYÁSZPOMPA, LOBOGÓ GYERTYÁK KÖNNYHULLATÁSA, MEGRÁZO KÁRÉNEK, TRAGIKUS MUZSIKA kísérte sirjába korunk egyik legszínesebb és legérdekesebb emberét, Márkus Lászlót. A gyász csendjében, amely dermedten ülte meg az Operaház márvány falait, a legszebb muzsikát, az emberi hang legnemesebb szolamát, — az Operaház igazgatója, Tóth Aladár zendítette meg. Búcsúztató beszéde pallérozott elme, finom szellem és színes művészlélek vallomása volt. Csiszolt tollal megírt esszé, amely tökéletes arcképe volt az elköltözöttnek. Méltó, hogy olyan szellemet és egyéniséget, mint ő volt, — ilyen szellem és ilyen egyéniség idézzen a gyászolók szeme elé, sirja szélén!

Világvárosi milliőben, élmény az Astoria-szálló éttermének konyhája.

AZ 1948-AS TAVASZI DIVATBAN feltámadt a fodros ruha. A fodrosított igen változatosan alkalmazták a párisi tervezők! Maggy Rouff szűk szoknyájú ruhájának derekán helyezte el a fodrot, mely elől lebernyeszerűen omlik alá. Christian Dior, angolosan szabott tweed ruháján a széles fodor valamivel térd fölött kezdődik, mely alatt még a szoknyafés is kilátszik. Marcel Rochónnál, kétrészes szövetruha símá dereka végződik plisszírozott fodorban.

KERESZTESSY MÁRIA, A KIVÁLÓ SZÍNÉSZNŐ SÚLYOS BETEG. Az elmúlt héten tüdőgyulladását kapott s már a gyógyulás útján volt, amikor váratlanul szepszis lépett fel s láza negyven fokra emelkedett. Várkonyi Zoltán treptomycint szerzett számára s most ezzel a csodaszerrrel harcolnak az orvosok a nagybeteg színésznő életéért.

AZ ÚJ BUDAPESTI TELEFONKÖNYV szerdán jelenik meg! Az 1947 januári 348 oldal volt (a szakszemponttal együtt), az új 560 oldal. A régi telefonkönyv 28.000 előfizetőjével szemben az újban már 42.000 előfizető neve szerepel, 50 százalékos emelkedés.

KÉT IRÓ ARCKÉPÉT FESTI MOST A NAGYNEVŰ MESTER, BERNÁTH AUREL: az egyik Füst Milán, a második rémuralom alatt meggyilkolt ifjú költő, Halász Gábor. A két portré megrendelője: a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A MOZART-KULTUSZ LEGLEKSEBB MAGYARORSZÁGI PÁPJA, BÁRDOS GYÖRGY DR. UGYVÉD HALT MEG május első napján, hosszú szenvedés után. Nemeslelkű humanista volt, minden szépért-jóért hevülő lélek, a Mozart Egyesület alapítója és elnöke, a muzika és az emberiség rajongója.

NYARÁDI MIKLÓSNÉT, A PENZÜGYMINISZTER FELESÉGÉT súlyos betegség támadta meg, amikor férjével együtt Franciaországból hazafelé tartott. A miniszter a Franciaországba hurcolt magyar arany hazaszállításáról tárgyalt, erről az újtjáról tért vissza, amikor a genfi klinikára került szállításra a feleségét. Hetekig komoly aggodalomra adott okot a beteg állapota, annyira, hogy a miniszter kívánságára Budapestre táviratoztak és konziliumra hívták Frigyesi József professzort, az európai hírvagyorprofesszort. A 71 éves professzor háromnapos svájci tartózkodás után repülőgéppel tért vissza Budapestre azzal az örömdetes hírral, hogy Nyárádi Miklósnét túl van az életveszélyen.

Most érkezett haza stockholmi export-újtjáról dús tapasztalatokkal és eredménnyel Rotschild Klári (Deák-ter 3.) s így a mai idők célszerű öltözködéséről nagy választékú kollekciójával áll rendelkezésére a hölgyközönségnek.

HELTAI JENŐT ÉS MOLNÁR FERENCET a köztársaság elnöke Dinnyés miniszterelnök előterjesztésére magas érdemrenddel tüntette ki. Heltait írójubileumra, Molnár pedig 70 születésnapja alkalmából. A kitüntetés Heltainak a londoni irókongresszusról hazatérése után ünnepélyesen a köztársasági elnök adja át, Molnár még ez évben szeretne hazatérni és akkor személyesen veszi át a kitüntetést.

BEVIN BETEGEN TÉRT VISZSA LONDONBA a párisi értekezletről s a palesztinai eseményekkel járó fokozott munka még jobban lerontotta állapotát. Orvosa véleménye szerint, vagy lemond hivataláról vagy a munka nagyobb részét helyettesítésre bízza.

Bájosabb kirakata kevés van a Rákóczi-útnak, mint a 13-as szám alatt özevgy Kemény Simoné és Radnay Károlyné költő-szövétáru üzletének piros-fehér májusi baba-holmi kirakata.

KELETI LÁSZLÓ, a népszerű kómikus a héten megjelent a Színészszakszervezetben s lemondott a Vígyszínház üzemi bizottságának elnöki tisztéről. A lemondást azonban nem vették tudomásul, így Keleti tovább vezeti az üzemi bizottság ügyeit.

Mint értesülünk, az osztatlan tetszést aratótt tüzijátékot az idén is az év-tizedek óta közismert Emmerling cég szállította.

CLARK GABLE ÉS LANA TURNER legújabb filmje a californiai sivatagban készül, több mint 40 fokos hőségben. Igaz viszont, hogy ruha alig van rajtuk!

Egy pirkadatra

A KÖLTŐ:
Május fénye öntözi kertünk,
bíbör bimbót hajtson a lelkünk,
hajts ki, hajts ki, vén rózsá-dg,
pirkadjon ki az új világ!

AZ ASSZONYOK:
Május, május, életek anyja,
rügybontások nagy gondtalanja!
Kisdéd bimbót pólyál az ág,
pirkadjon ki az új világ!

A FÉRFIAK:
Hej, bimbó! — a tűz meg a vér ez...
Es minden szív hajt az övéhez.
Jelszód légyen hát, ifjúság!
pirkadjon ki az új világ!

EGYÜTT:
Bimbó szívvel, új hitű dallal,
fényes szájjal, májusi hanggal
zengje-csengje mind e világ!
pirkadjon ki az új világ!

Jankovich Ferenc

DAYKA MARGIT MEGSEM KAPTA MEG AZ EZERFORINTOS NIVÓJUTALMAT — bár a Művészeti Tanács jelölté a kitüntetésre. A jutalom átadása előtt értesült a Tanács arról, hogy szüneteltetni kell az „ezerforintosokat” — anyagi okok miatt.

HÉT ÉVI SZÜNET UTÁN május 17-én újból megindult a szibériai expressz. A 10.000 kilométernyi utat Moszkva és Vladivosztozk között 9 nap és éjszaka alatt teszi meg.

A TAVASZI TOALET LEGELGŐBB KELLÉKEI A LINGIERE-TARTOZÉKOK. Minél simább a ruha, annál nagyobb hangsúlyt kap a dísz! Pikégallér, Lavalliere-nyakkendő, finoman szeggett linon és nyakkendőszíjlem plasztron, plisszírozott és aszúrozott apácagallér, a párisi ruha díszje. De szívesen alkalmazzák a vert csipkéből, organtinből és muszlinból készült ingmellét is. Új életre élesztették a hajdani csipkeszabó, amely a XVIII. század ifjú divatfiát juttatja eszünkbe: a szabó abban az időben férfiviselet volt! Sok a himzett, aszúrozott, madeirázott, slingelt gallér is, amely annál kellemesebb divat, mert — házilag is el lehet készíteni.

AJTAY ANDOR ÉS TIMÁR JÓZSEF A KÉT „ÖRÖKÖS TAGJA” —HAJDUSZOBOSZLONAK. Május közepén mindketten felkerekednek s egy hónapig ki se jönnek a szoboszlói melegvízből. Csak az a bánatuk, hogy nem üldögélhetnek egy medencében, mert más-más természetű reumájuk van.

SZERÉNYEN HÚZÓDOTT MEG AZ OPERAHÁZ HAJÓS-UTCAI ERKÉLYÉN A GYÁSZLOBOGÓ MÁJUS ELSEJÉN, mert nem illett volna oda a homlokzatra, ahol viruló színek hirdették a tömegek örömet. A szerényen félrevonuló fekete lobogó Brada Rezső halálát hirdeti. Az Operaház kiváló magántáncosa és évekig baletimestere volt a híres-nevezetes Brada művészcsoport utolsó táncos sarja, akit fiatalon, negyves éves korában ragadtott el a halál. A klasszikus tánc hívatott művésze és mestere volt, akinek sok emlékezetes alakítása és tanítása maradandó nyomokat hagy az operaházi balett történetében. Egy éve, hogy mellhártyagyulladás támadta meg a szervezétét. Alattomosan kezdte ki a kórsgát a szívét is. Egy éve nem lépett színpadra, de utolsó percéig abban bízott, hogy megjelenhet még a rivalda lámpái előtt...

Változatlanul a Mega színes plakátján derül a Villamosok közönsége. És mindenki, — mi is, — mosolyogva helyeseli: reggel Mega, délben Mega, este Mega és a Mega...

A GYERMEKEK PARADICSOMÁVA változtatja Budapestet Darvas József építészeti miniszter rendelete, amely szerint 200 romház területén, melyeknek újjáépítését belátható időn belül nem kezdik meg, gyermekjátésteret kell létesíteni.

Hódító szépség: Hormocith B-krém!

RÁDAY IMRÉT, aki tudvalevően megpályázta a Pesti Színházat, a héten megkérdezte valaki: Izgatótt-e a koncessziók kiadása előtti nagy finisben? Rövid tündés után így felelt: — Nem, azt hiszem, nem vagyok izgatott. Mert nézze, ha csak egy kis szerencsém van — nem kapom meg!

Vendéglátás? American Adam.

ÚJ KOLERAELLENI GYÓGYSZERT fedeztek fel hosszú kísérletezés után az angol orvosok, jelenti a „British Medical Journal”. Szulfanomid készítmény, neve egyelőre nincs, csak a 6257 számot viseli és a legutóbbi kísérletek során Indiában 85 beteg közül 82 gyógyult meg. Nem oltás, sem injekció útján adagolják, hanem szájon keresztül.

MACKENZE KING, Kanada miniszterelnöke rekordot állított fel. Leghosszabb ideje 20 év és 10 hónapja van hivatalban. Előtte Sir Robert Walpole töltötte be leg-hosszabb ideig a miniszterelnöki tisztet, 1721-től 1741-ig volt „prime minister”!

OROSZ DARAB ARATOTT NAGY SIKERT LONDONBAN az elmúlt héten. Leonid Leonov „Almakert”-je.

DORÁTI ANTAL, a világhírű karmester Texasban 500 tagú ének-karral mutatta be a héten Kodály Pálmus Hungaricus-át — magyarul. Doráti egybeként május 11-én Pestre érkezik.

A CSABAI BECSÜLETES ASZTALOS CÉH 1858 május 9-én felvett jegyzőkönyvében olvasható a következő bejegyzés: „Lieb Mihály asztaloslegény legénynek felavatódott, a Társphár Pénzt becsületes módon lefizette az Ifjúság Ládájába, 2 frt. 45 krt. váltópénzben.” 42 év múlva 1900-ban ugyanezen a napon temették el országos gyászpompával a volt asztaloslegényt, Munkácsy Mihályt.

LUX MARIETTA, OPERAHÁZUNK FIATAL BALLERINÁJA az idén eltűnt a színpadról és senki sem tudta: hová tűnt el? A Notesz most hírt adhatja, hogy hónapok óta Londonban tartózkodik, ahová vendégségbe utazott és a leghíresebb balettkolbár tőkéletesen tudását. Legutóbb nagy kitüntetés érte: bár idegen és ideiglenesen él angol földön, felvették a Művészetek Királyi Akadémiajára!

KIS NOTESZ ÜZENETEI:

„Vasvári diákok.” Május elseje 58 éve a világ dolgozóinak ünnepe. Az első vörös május híteles dokumentumát Engels Frigyesnek, Marx meghitt barátjának és munkatársának a „Kapital” III. kötetéhez írott előszavában találhatjuk meg. (Ekkor 1890 május elsején, Marx már hét év óta halott.) Engels: „Ma, amikor e sorokat írom, az európai és amerikai proletárság először tart seregszemlét mozgósított csapatai fölött. Ennek a napnak eseményei majd felnyitják a világ kapitalistáinak és földesurainak szemét, hogy lássák; az egész világ proletárait valóban egyesítette! Bár mellettem állna Marx, hogy ezt színről-színre láthatná...” E félszázad előtti májusi tömegmozgalmak legközelebbi célja a nyolcórás normát-munkanap kivívása volt. A későbbiek mindinkább a munkásság nemzetközi szolidaritásának megnyilvánulását. A hatalom elnyomó és megtorló intézkedésekkel akarta a munkásság pirosbetűs ünnepeit kitépni a nap-tárból. Magyarországon is. A munkás azonban szembeszállt a rendőrkarddal, csendőrszuronnal, lovas-attakkal, gumbóttal és gyakran vére hullásával védte meg ünnepeit.

Főorvos, Krisztinaváros. Kesergő levelére a Bibliából adjuk meg a választ: „Botornak száján a szíve, bölcsnek szívében a szája.” — Költő. Alig ismerünk író, aki el ne töltötte volna, hogy örökké nőlen maradjon, — de igaz olyat is keveset, aki erre az eltökélésre kábítóan hamar rá ne esett volna. Egy igen okos írótól hallottuk: „Az író nagyrészt nem megházasodik, mint más becsületes emberfia, hanem megtörténik vele, hogy elvesz valakit...” Honny sőt qui mal y pense! — Ny. titkár, Szeged. Csak azoknál nem szállunk vitába, akiket vagy nagyrabecsülünk, vagy semmitre. — Mária, Sztálin-ter 16. „A nagy szerelem emléke olyan, mint egy kibőltetett csillag” — Irta Renan egy boldogtalan barátjának — „akkor is világít, ha már régen kihűlt...” — „Ulysses.” 1. James Joyce 59 éves korában halt meg 7 év előtt. Főművét, az Ulysses-t, amely 750 oldalon mondja el 3 ember egy nap életét, Párisban adta ki 1920-ban, az angolok kisprézték a londoni könyvpiacra. Ma igen kiváló kritikusként Joyce-ot a regény forradalmi újaterelemzőjének, mások viszont gatlástalan pornográfának ítélik. 2. Husz éves korában egy szót sem tudott angolul Joseph Conrad, 60 éves korában a Chance-szal, a Victory-val és a Lord Jimmel Anglia legnagyobb írói közé emelkedett. Somerset Maugham is Párisban született, ott járt iskolába, s mikor 12 éves korában hazakerült Angliába, törve beszélt angolul. Maga írja meg ezt híres önéletrajzában, a „Summing Up”-ban. — Z. Hus, Garas-utca. Színésznők életkoráról nem tisztunk felvilágosítással szolgálni. Ha az elragadó művésznő korára kíváncsi, kérdezze meg őt magát és kérdezze meg riválisait. Ő nyugvén fog bevallani, kolleganói ötvenet. Ezek alapján könnyen kiszámíthatja, hogy 1903-ban született... — Régi olvasó, Miskolc. Az ember addig álmodik a boldogságról, amíg átalussza!

A Reggel irodalmi krónikája: A Lámpástól Barabbassig

AZ EGRI REMETE olykor felrándult Pestre és Bródy Sándorral üldögélt éjteltájt a régi Newyorkban. Gárdonyi Géza hosszúszerű tájékoztatójából pöfékelt. Bródy szakadatlanul szivarozott. A vita Gárdonyi legelső nyomtatásban megjelent kötete, A lámpás körül folyt, nem egyszerű patlogva, indulatos, mert Bródy szerint az egri remete „dezertált”, amikor ezt a legősintébb és legbátrabb művét később „kitagadta”, többé ki nem adta. Most újra megjelent A lámpás (Dante Uj Könyvtár) és az olvasó a közel félszázados irodalmi pörben Bródyt ad igazat. A lámpás a 22 éves lázadó Gárdonyit prezentálja, de hiánytalanul nyilatkozik meg benne az Egri remete íróművészetének egész skálája, elbájoló magyar hangja, drámai lüktetésű mesészőve, szívetimogató gyöngédsége, ember-ége, egyszerűsége és őszintesége. Ebben az első beszélyében már táismerhetünk „Az én falum”, „Ida regénye”, „Az öreg tekintetes”, „A két katicabogár” nagy költőjére, akinek egri sírkövére az ő rendelkezése szerint, ezt vésték: „Gárdonyi Géza, csak a teste...”

NADÁNYI ZOLTÁN VERSEINEK mindig van valami mámorító alkoholtartalma! Ez az új bódító el Nadányi olvasóit, miközben a köpet is látják, amelyet a versek idéznek: magányos férfi bandukol messze vezető úton s ajka körül megbocsájtó mosollyal emlékezik a világ hívságos dolgaire... Ból-

csessége nem elefántcsonttoronyban „lakik”, ismeri a mámort, a féktelen kedvet, a bódulatot is és ezekből az izzó hangulatokból könnyecseppként csapódik le a „vers”. Persze a ritmus, a kedv, a hangulat változó s a költő válla is érzi az idő mulását, csak a hangok tisztasága változatlan. „Az utolsó csók”, Nadányi új verskötetete, már ezt a meglassodott ritmust árasztja, kevesebb a mámor s több az emlék... S elmondhatjuk róla azt, amit csak igazán nagy költőkről lehet elmondani: legalább tíz verse van, amely örök értéke marad az új magyar lírának.

ITT A NAZÁRETI JÉZUS, akit némelyek közültek Krisztusnak és a zsidók királyának mondanak és akiben semmi bünt sem találtam. Emezt pedig Barabbas, a gyilkos, aki elrabolta nyájaitokat és agyonverte a pásztortokat. Válasszatok.” Es a tömeg fülsikettőn ordítja: „Bocsá d el Barabbast!” Ez az ordítás, ez a rémítő s agyvelőt hasító hang: „Barabbas!” évezredek óta száll a világ fölött, megrontja az álmokat, lángbaborít földrészeket, s pokoli orkánjával sarkaitból akarja kitépni a világot, hogy a pusztulásba veise. Békessy Imre, az í merr, és elismert író fölkereskedik, hogy végigjárja az utat s hogy az út végén magyarázatot keressen, miért a gyűlölet győz a földön; a jóság s a szeretet, a vad düh az irgalom s a komor éjszaka a ragyogó nap fölött? Ott áll az

író Pilátus mellett, az ajtó keretében, az arcokat fűrkészi, a Békessygre halált ordító tömeg arcát, a jelt keresi, a magyarázatot. Nincs magyarázat: mit várt ez a nép Barabbastól, a féktelen harcostól, akinek életéért odavetette Jézus életét? Valóahol az idegek mélyén, rejtélyes összefüggésekben a titok nyitja. A könyv vég-szó lapjain csak az a perdöntő igazság fénylik föl költői sugárzásban, hogy Barabbas útja, a gyűlölet útja a sivatagban a por felé vezet, míg amazok, kik Jézust követték, az örök fény felé haladnak. Elvezetés, igazság, tanulás, igazság irás Békessy Imre könyve, csendes napok olvasmánya s Ezra utolsó szavainak emlékeivel búcsúzik tőle az olvasó: „...a szeretet mégis csak erősebb, mint a gyűlölet!”

ALEXEJ TOLSTOJ KIS REGÉNYE, „A szánta herceg” csak műfaját tekintve „kis regény”, valójában a forradalom előtti orosz úri társadalomnak egyik legerőteljesebb rajza. A kis mű Tolstoj irodalmi pályafutásának első korszakából való, de már megmutatkozik benne a „Golgota” és a „Kenyer” írójának rendkívüli képessége, de szemléletlen megérzik Dosztojev-szkij és Freud hatása. Freud a probléma, az alakok Dosztojev-szkij emléket idézik, egyéni azonban Tolstoj rendkívüli ábrázoló és jellemformáló ereje. A fordítás Lányi Sarolta művészi alkotása.